

De Gildetrom

Magazine van de Noord-Brabantse schuttersgilden

Vernieuwd hoofdmanschild Sint Jorisgilde Helvoirt

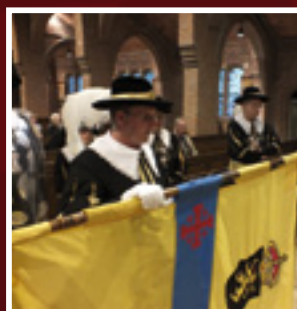
Eerste lustrum na
heroprichting

44

Schuttersgilden in de
Noordelijke NL slot

46

Verandering van wei
doet de koeien goed

74

Jeugd en
de Gilden

77

BELIEN

Uw gildekleding en
toebehoren, perfect op maat
gemaakt in eigen atelier.

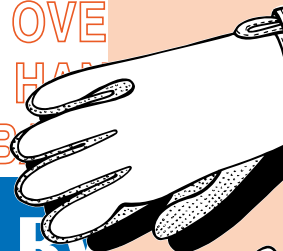
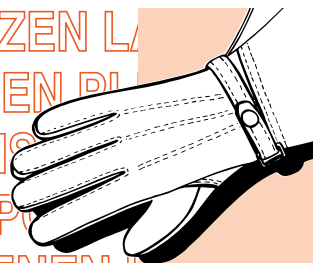
Wij zijn gespecialiseerd in sjerpen,
hoeden (in vele modellen, kwaliteiten
en kleur) en gildekousen tot ver over
de knie (alleen bij ons verkrijgbaar).
Ook kunnen logo's (patroonsheiligen)
ingeborduurd worden!

Alle door ons geklede gilden worden
ook door ons onderhouden!

Kerkstraat 20, 3930 Hamont, België
Telefoon: 00 32 - 11 - 44 52 58

LAARZEN LAARZEN LAARZEN
PLUIMEN PLUIMEN PLUIMEN
BATONS BATONS BATONS
POMPONS POMPONS POMPONS
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWERK
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENEN
OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN
BATON-TASSEN

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031 (416) 27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SHAKO'S

EDELSMEDERIJ
NOL COOPMANS V.O.F.
GESLAGEN SCHOONHEID

ATELIER VOOR HET LATEN ONTWERPEN EN
VERVAARDIGEN VAN AL UW EXCLUSIEF
HANDVERVAARDIGD GILDEZILVER

GRAVEREN - DRIJVEN - CISELEREN - GIETEN

5632 PG Eindhoven, Kruburg 1a,
Tel.: (040) 241 85 86, Fax: (040) 241 20 78

GOUD EN ZILVERSMEDERIJ

de edelsmidse v.o.f.

Sniederslaan 17a, 5531 EG Bladel
Telefoon (0497) 38 79 36

**Het adres voor het
vervaardigen en ontwerpen
van al uw gildezilver**

GILDEZILVER

ATELIER NOUD PETERS

Breestraat 47, St. Anthonis Tel. (0485) 38 33 66
www.edelsmidpeters.nl

Blinkt uit in vakmanschap

Driemaandelijks magazine van de
Noord-Brabantse schuttersgilden uitgave van de
Stichting De Gildetrom ISSN 1380-233X.
Jaargang 59 (2012) nummer 2

HOOFDREDACTIE

Peter van Kuijen
Morgenroodstraat 10, 5641 HD Eindhoven
T (040) 281 50 31
E p.van.kuijen@onsneteindhoven.nl

CORRECTOR

Felix (F.) Crooijmans
Gravenstraat 14, 5663 GC Geldrop
T (040) 285 05 43 E fmwcrooijmans@onsbrabantnet.nl

CORRESPONDENTEN

Europese Gemeenschap van Schuttersgilden
Open vacature

Noordbrabantse Federatie

Ton (A.H.A.M.) de Brouwer
Ruiterweg 6, 5674 XB Nuenen
T (040) 284 22 12 E a.debrouwer01@onsnet.nu

Kwartier van Oirschot

Jan van Gelooven
Bendastraat 55, 5011 TB Tilburg
T (013) 455 64 17 M 06 55 33 83 74
E janvangelooven@planet.nl

Peelland

Frans (Fr) Aldenzee
Nieuwe Uitleg 10, 5761 ED Bakel
T (0492) 34 19 48 E almo-unique@planet.nl

Maasland

Bert (B.) van Hulten
Sint Antoniusstraat 81, 5144 AC Waalwijk
T (0416) 33 54 63 E menfrea@compaqnet.nl

Kempenland

Piet (P.J.M.) van de Wiel
Boekweitstraat 34, 5632 KJ Eindhoven
T (040) 241 09 78 E ripilimielki@kpnplanet.nl

Land van Cuijk

Hannie Hamers-Heessen
Walstraat 47, 5371 AL Ravenstein
T (0486) 41 15 52 E fam.hamers@planet.nl

Baronie en Markiezaat

Rien de Krom
Konijnenberg 3, 4661 AH Halsteren
T (0164) 68 55 99 E mfdkrom@home.nl

ADMINISTRATIE EN ABONNEMENTEN

Henk (H.C.M.) van den Broek
Beukendreef 39, 5056 CA Berkel-Enschot
T 013 52 85 520 E henk.vanden.broek@tele2.nl

BETALINGEN

RABOBANK Steensel
Rekeningnummer: 13.45.08.874
Stichting De Gildetrom

Weer weg....

Konden we in DGT 2012/4 u mededelen dat er een adjunct hoofdredacteur was benoemd in de persoon van Felix Crooijmans, die al reeds corrector van dit magazine was, nu moeten we u mededelen dat hij zijn functie als adjunct hoofdredacteur weer prijs moet geven. Dit, omdat hij onlangs benoemd is tot voorzitter van de Bond van Schuttersgilden Kring Kempenland. Het wordt voor hem te veel om deze functies te combineren en dat is heel begrijpelijk. Felix blijft echter de Gildetrom corrigeren, dus kwijt zijn we hem zeker niet.

Felix, bedankt, al was het maar kort!

Dit betekent, dat de vacature voor een andere adjunct hoofdredacteur open staat. Mocht iemand zich geroepen voelen deze taak te willen opnemen dan horen we dat graag. Het liefst iemand uit of rond Eindhoven, want persoonlijke contacten zijn belangrijk. U kunt zich aanmelden bij de secretaris, Henk van den Broek, zie colofon linksonder.

Als een gilde niet meer actief is, wordt het dan 'slapend'? En als het weer actief wordt, wordt het dan heropgericht of heringericht? Op deze drie vragen krijgt u in dit nummer een antwoord. Verder kunt u iets lezen over het vijfde lustrum van het Sint Anthoniusgilde uit St. Anthonis, en over het niet doorgaan van een gildefeest in de Belgische Kempen. De jeugd heeft weer veel ruimte gekregen, maar de overleden gildebroeders- en zusters worden niet vergeten. We hebben weer van velen afscheid moeten nemen. De voorbereidingen van de gildepelgrimage 2012 vorderen gestaag. Tot slot vond er in Alphen een hoofdmanwisseling plaats. Ik wens u weer veel leesgenot toe.

Peter van Kuijen

Sluitingsdata inzenden kopij voor 2012/2013

Nr. 3/2012	25 juni	Nr. 1/2013	7 januari
Nr. 4/2012	1 oktober	Nr. 2/2013	1 april

VOORWAARDEN

Abonnementsprijzen 2012:

Particulier abonnement € 10,50 (indien een machtiging tot automatische overschrijving is verleend € 7,50). Collectief abonnement via gilde € 7,50.

Indien geen machtiging tot automatische overschrijving is verleend, wordt voor de incasso van het totaalbedrag per gilde € 3,00 in rekening gebracht.

Buitenlands abonnement: € 17,50. Het abonnement geldt voor een kalenderjaar en wordt geacht te zijn voortgezet, indien niet vóór 1 november opzegging heeft plaatsgehad. Nieuwe abonnementen kunnen onmiddellijk ingaan. De redactie houdt zich het recht voor, teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Stichting De Gildetrom. Geplaatste artikelen in De Gildetrom vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

Vormgeving en layout: Olafs Grafische Vormgeving

Druk: Drukkerij Vos Gemert

Oplage: 3500 stuks

Sint Antoniusgilde, Sint Anthonis vierde eerste lustrum na heroprichting

HERSTART

In 2006 is op initiatief van burgemeester Jos Verbeeten het gilde nieuw leven ingeblazen. Het initiatief werd door velen enthousiast begroet en al snel bleek dat het gilde er zou komen. In een bijzonder prettige sfeer is het ingeslapen Sint Antoniusgilde vervolgens op donderdagavond 2 november 2006 wakker geworden.

De installatie van het gilde was tijdens een plechtige eucharistieviering bij het feest van de Heilige Antonius Abt op 14 januari 2007.

De officiële naam van het gilde luidt: Gilde van het Heilig Sacrament des Altaars en Sint Antonius Abt. Het Sint Antoniusgilde stelt zich ten doel, in verbondenheid met de Rooms Katholieke kerk en geïnspireerd door een christelijke geest, het gilde in stand te houden en in aanzien te doen toenemen, de gildegeest en de gildetradities in hun volle omvang en het gildewezen in de breedste zin te veredelen, te ontwikkelen en tot bloei te brengen. Het gilde staat ten dienste van de parochie en van de Sint Tunnisse gemeenschap en wil daarmee een bijdrage leveren aan de sociale samenhang van ons dorp.

Het gilde heeft een plaats gekregen in het dorp, in de parochie. Inmiddels telt het gilde 42 leden. Behalve de eigen activiteiten is het gilde ook aanwezig bij de jaarlijkse gemeentelijke dodenherdenking op 4 mei en bij de herdenking van onze overledenen met Allerzielen. Een vaste activiteit is het in de maanden mei tot en met september wekelijkse tochtje op de duofiets met een bewoner van ons Zorgcentrum. De vendeldemonstratie op Koninginnedag bij het plaatselijk Zorgcentrum en de overvendeling van de nieuw gedicoreerden tijdens Koninginnedag voor het gemeentehuis zijn voor het gilde inmiddels een vanzelfsprekendheid.

Natuurlijk neemt het gilde jaarlijks deel aan gildefeesten binnen de Kring Land van Cuijk. Beschermvrouwe van het gilde is burgemeester M. Sijbers.

Hoofdman Jos Verbeeten in zijn toespraak bij de presentatie van drie jeugdvendeliers.

EIGEN GILDETERREIN

Op 13 juni 2010 was de officiële opening van het gildeterrein van het sint Antoniusgilde.

Dit terrein is gelegen aan het Sint Patrickpad en elke donderdagavond wordt hier op drie geplaatste schutsbomen met een handboog op wip geschoten. In de wintermaanden beoefenen de gildebroeders het vlakschieten in de blokhut. Een eigen gildehuis staat als eerste op de verlanglijst van het gilde.

VIERING

Zondag 15 januari 2012, het patroonsfeest van de H. Antonius, feest- en teerdag van het Sint Antoniusgilde, werd het eerste lustrum na de heroprichting gevierd.

Voor dit jubileum waren ook diegenen uitgenodigd die bij het ontwaken in 2007 aan de wieg hebben gestaan. Ook de donateurs, oud-leden, vrijwilligers en de partners van de

leden waren aanwezig. Een delegatie van het Sint Matthiasgilde uit Oploo, nauw betrokken bij de heroprichting, en de voorzitter van de Kring van Schuttersgilden Land van Cuijk, de heer O. Bouwmans, behoorden tot de gasten. Het koningspaar werd opgehaald en zo trok het gilde naar de kerk om de dag te beginnen met een eucharistieviering. In deze viering ging gildeheer Roland Kerssemakers voor. Na de eucharistieviering was voor de kerk de overvendeling van het kerkelijk en wereldlijk gezag en gaven de vendeliers op het grasveld een vendeldemonstratie.

De feestelijkheden werden voortgezet in Ledeacker. Een aantal leden van het gilde komt uit Ledeacker. De verbondenheid met Ledeacker is bij het gilde zichtbaar boven op de stok van het vaandel. Hierop heeft de toenmalige koning Harrie van Erp een herkenningsteken van het heilige Catharina, patrones van Ledeacker, gemaakt. Het is een naboot-

sing van het rad dat Catharina in de beeltenis aan de parochiekerk naast zich heeft staan. In het Dorpshuus was de koffietafel en vond het teren plaats. Na de maaltijd waren er toespraken van hoofdmans Jos Verbeeten, burgemeester M. Sijbers en kringvoorzitter O. Bouwmans. Hoofdmans Jos Verbeeten was trots dat drie jeugdleden hun nieuw jeugdveddels konden presenteren. Fenne, Lars en Luuk Verblakt zijn de jongste gildeleden en willen als (jeugd)vendelier verder. Zeker voor een gilde geldt: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. De hoofdmans presenteerde en zong met de leden van de overheid zijn geschreven Sint Antoniusgildelied.

Verrassend voor de aanwezigen was het optreden van Boks en Bruun. Op erg ludieke wijze presenteerden zij de oprichting van een gilde van Sint Leker. De hoofdmans moest hun echter teleurstellen omdat het Sint Antoniusgilde er al voor 't Leker was. Afsproken werd spoedig tot fusie over te gaan! Er was een tentoonstelling ingericht met "De Caert" uit 1683 als pronkstuk en natuurlijk het gildezilver, de jaarverslagen en de door gildezuster Nellie de Hoog samengestelde jaarrapportages van de media. Orgelintermezzo's van gildebroeder Ad van de Vorst en na afloop van het officiële deel, een optreden van een accordeonist verhoogden de sfeer. ■

Is Jouw mede-lezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

Uitreiking Jan Mesprijs 2011

Door het bestuur van De Gildetrom is in 1995, als eerbetoon aan de initiator, vormgever en eerste voorzitter van de stichting, de heer J.B.M. Mes, overleden op 1 februari 2003, de "Jan Mesprijs" ingesteld. De prijs bestaat uit een oorkonde en een waardebon en is bedoeld als aanmoediging voor schrijvers en om de kwaliteit van het blad te bevorderen. De jury hanteert in de beoordeling één of meer van de volgende criteria:

- nieuwsaspect
- originaliteit
- van belang voor het gildewezen
- kwaliteit van de tekst

De onafhankelijke jury wordt gevormd door:
Mevr. J. v. Gils
P. Lathouwers
P. Spapens

Al zeer vroeg in het jaar ontving het bestuur van De Gildetrom het juryrapport. Met het gilde van de winnaar werd "stiekem" contact opgenomen om een geschikt moment af te spreken voor de uitreiking van de Jan Mesprijs. De datum van het Koningschieten werd gekozen, want dan zou het hele gilde aanwezig zijn. Maar één week voor de geplande datum bleek de winnaar zelf afwezig te zijn, deze had met familie een weekje Turkije gepland. Omdat de penningmeester van de Gildetrom het wel erg vervond om daar het bestuur de prijs te laten uit te reiken, werd een nieuwe

datum gepland; zondag 20 mei 2012. Het gilde Sint Joris zou na de opluistering van de H. Mis ter ere van het 800 jarig bestaan van Asten afsluitend bijeenkomen in het gildehuis. De winnaar, Ad van Lierop, was zeer verrast, want zelden werd er zonder hem iets georganiseerd. Ook verrassend is het feit dat de Jan Mesprijs twee jaar achter elkaar bij hetzelfde gilde is gevallen. Dat is nog nooit in de historie van de Gildetrom voorgekomen en zodanig dus te duiden als een unicum.

CITAAT UIT HET JURYPAPPORT:

"De herstart van het Sint Jorisgilde Asten", (Gildetrom nummer 4, 2011 - blz. 116) van Ad van Lierop. Van dit artikel word je warm van binnen, de thematische indeling en structuur zijn goed en de aanpak is bondig. Het is een eerlijk verhaal dat vlot leest. De auteur vertelt op een aangename manier over problemen en oplossingen en hoe geluk een rol speelt. Hij is taaltechnisch goed en vertelt anekdotisch. Hij schrijft over de heroprichting van een gilde vanuit de visie: de gemeenschap en de mens staan centraal, tradities zijn belangrijk, maar ondergeschikt.

Wilt u ook in aanmerking komen voor deze prachtige prijs, schrijf dan ook eens over het wel en wee van uw eigen gilde, wie weet staan we dan een volgende keer bij jullie op de stoep. ■

V.l.n.r.: Annie Maas, bestuurslid Stichting De Gildetrom, Ad van Lierop, winnaar Jan Mesprijs 2011, Wim Bischoff, voorzitter Stichting De Gildetrom, Henk van de Broek, secretaris Stichting De Gildetrom.

Aflevering II ging over de ordonnanties, het uiterlijk vertoon en het papegaaischieten.

Dit laatste deel: de geldmiddelen, de overgang van schutsgilden naar burgerwacht en schutterspracht.

Aflevering I stond in DGT 2008/2, pag. 52; aflevering II in DGT2011/2, pag. 42. (Red.)

Schuttersgilden in de Noordelijke Nederlanden III (slot)

DE GELDMIDDELEN

Uiteraard kostte het onderhoud van het doelenterrein, waar de schietoefeningen werden gehouden en van het gebouw waar de schutters samenkwamen, geld.

Andere uitgaven waren onder meer het loon voor de bode die in dienst van het gilde was en het onderhouden van het altaar voor de schutspatroon.

De inkomsten het gilde kwamen uit de stadskas, uit schenkingen van hoge heren, uit de in- en uittredeelden van de broeders en uit een gedeelte van de boetes die het gilde mocht innen wanneer de gildebroeders niet

aan hun verplichtingen voldeden of wanneer zij door ruzie de eenheid binnen het gilde verstoorden.

De stedelijke bijdrage kon bestaan uit een jaarlijkse som geld en een tegemoetkoming in de kosten van kaproenen en pallures, terwijl bij speciale gelegenheden als processies, de schutters ten stadhuize op wijn werden onthaald. Bovendien werden in veel steden de inkomsten uit het verpachten van de visserij in een gedeelte van de stadsgracht aan een schuttersgilde afgestaan. Ten slotte waren de schutters op hoogtijdagen meestal vrijgesteld van de accijns op wijn en bier, of was het hun

toegestaan een bepaald aantal dagen per jaar deze accijnzen te innen.

In veel literatuur worden de schutterijen veelvuldig afgedaan als gezelligheidsverenigingen met personen wier belangstelling in de eerste plaats uitging naar eten en drinken.

Om deze bijeenkomsten veelal op kosten van de overheid plaatsvonden werd het aantal bijeenkomsten per jaar beperkt en werd verboden nog langer vrouwen en kinderen naar de maaltijden mee te nemen.

Toch is het de vraag of men door te zeer de nadruk te leggen op het onmiskenbaar aanwezige gezelligheidsaspect niet de kans loopt voorbij te gaan aan de werkelijke rol van de schutterij.

De geschiedschrijver Schrevelius schrijft namelijk dat de schutterij in de meeste Hollandse steden is ingesteld "tot bewaringhe vande Steden", en dat de taken die uit deze functie omschrijving voortvloeien - het wachtlopen, het optreden als oproerpolitie, het opluisteren van de ceremoniële evenementen en vooral het in tijden van nood assisteren aan het front haar bestempelen tot de "kracht en de zenuwen van de Republiek".

Het aantal schutters van een gilde hing uiteraard af van de bevolkingsomvang van de stad.

Leiden telde omstreeks het jaar 1400 bijvoorbeeld 100 voetboogschutters op een bevolking van ongeveer 5000 zielen.

Een kleine stad als Weesp telde in 1410 op een bevolking van 1000 zielen een schuttersgilde van 32 man, relatief gezien dus een vrij hoog aantal.

Opvallend klein is in 1453 het "groeter gulde van de voetboge" te 's-Hertogenbosch: 80 "ghesellen" op een bevolking van ruim 10.000.

Boetebus uit 's-Hertogenbosch, 1534.

Drinkhoorn uit 1566.

Het aantal schutters werd mede bepaald door de stadsbestuurders. Zij waren er op bedacht het evenwicht te bewaren tussen een minimum en een maximum aantal leden. Een minimum was nodig om te kunnen beschikken over een geoefend korps, en de ordonnanties bevatten dan ook bepalingen tegen het uittreden. Een maximum werd gesteld omdat bij te veel leden de stadskas te zwaar zou worden belast. Een enkele keer was het te grote aantal leden zelfs de oorzaak tot het opheffen van het gilde.

VAN SCHUTTERSCHILDEN NAAR STEDELIJKE BURGERWACHT

In maart 1580 bracht prins Willem van Oranje voor het eerste sinds 1567 weer een bezoek aan Amsterdam. Naast de gebruikelijke plichtplegingen en banketten, muziek en toneelvoorstellingen en andere luisterrijke evenementen vond de prins nog voldoende tijd om met de stadsbestuurders over politiek te spreken.

Enige maanden later werd duidelijk waarover zij zoal gesproken hadden.

In een op 8 september 1580 uitgevaardigde ordonnantie maakte het stadsbestuur bekend dat op verzoek van Oranje een burgerwacht in het leven werd geroepen waarin iedere weerbare burger moest dienen.

De oude, uit de middeleeuwen stammende, schuttersgilden bleven aanvankelijk nog wel bestaan, maar gingen uiteindelijk volledig op in de nieuwe burgerwacht of schutterij zoals zij ook wel genoemd werden.

Ook in andere steden werden de schuttersgilden omgevormd tot een burgerwacht. Slechts in een klein aantal steden bleven de schuttersgilden in hun oude vorm bestaan.

Deze grootscheepse reorganisatie had een tweeledig doel: ten eerste werd de stedelijke

verdediging efficiënter georganiseerd en daarnaast konden de stadsbestuurders zo afrekenen met de schuttersgilden die een aanzienlijke rol hadden gespeeld. Centraal in de organisatie stond de wijkindeling van de stad: iedere stadswijk kreeg de beschikking over een vendel of compagnie schutters, zodat het aantal stadswijken bepalend was voor het aantal vendels waaruit de schutterij was opgebouwd. Ieder vendel werd aangeduid met de kleur van het vaandel. Een aantal vendels tezamen vormde een afdeling die vaak nog werd aangeduid met de aan de schuttersgilden ontleende benamingen Sint Joris, Sint Sebastiaan en Kloveniers. Ieder vendel was onderverdeeld in korporenschappen die op hun beurt weer opgedeeld waren in kleinere eenheden, de rotten.

SCHUTTERSBRACHT

Na de gewijzigde opzet van de schutterij in 1580 bleven bepaalde traditionele gebruiken, zoals het vogelschieten en de gezamenlijke maaltijd, gehandhaafd. De vele kostbare voorwerpen uit de vijftiende en de zestiende eeuw, die generaties lang in de doelengebouwen bewaard zijn gebleven, geven een indicatie dat in de Republiek de leden van de schutterij zich als erfgenamen beschouwden van de middeleeuwse schuttersgilden.

Voortbordurend op de middeleeuwse traditie bestelden de schutterij ook in de zeventiende en achttiende eeuw zilveren pronkvoorwerpen.

De drinkhoorns, schalen en bokaalen hadden van origine een functie bij de maaltijden en andere bijeenkomsten.

De ketens, de staven en de zilveren vogels waren onderscheidingstekens van de koning, de winnaar van de jaarlijkse schietwedstrijd.

Erewijpenning uit 1612.

In de middeleeuwen werden de voorwerpen met een symboolwaarde meegedragen in de processies; in de zeventiende eeuw werden ze in ere gehouden en als schatten getoond, wellicht bij wijze van legitimering. De provoostaf bleef zijn functionele waarde behouden.

De zilveren lepels zijn, voor zover zij niet door de leden van de schutterij zelf zijn aangeschaft meestal door de stedelijke overheden aan individuele schutters geschonken bij speciale gebeurtenissen. Dit geldt ook voor herdenkingspenningen. Erewijpenningen, begrafenispenningen en presentiepenningen verwijzen naar bepaalde gebruiken binnen de organisatie. ■

Bron: Schutters in Holland, kracht en zenuwen van de stad.

Uitgeverij Waanders, Zwolle.

Van de “Gilde Broeders van St. Joris van Middelbeers” is een bijzonder boek bewaard gebleven, dat berust in het Brabants historisch informatie centrum. Het loopt van 1 januari 1779 tot 1851, maar bevat ook gegevens uit eerdere jaren. Hierna wordt alleen gekeken naar hoe de attributen werden aangeschaft en gebruikt.

Middelbeerse gilde-uitrusting in 18e en 19e eeuw

Het betreffende boek opent met een opsomming uit 1779. Het begint met: “den silveren voogel met twaalf schilten.” In 1812 zijn er dat vijftien.

Vervolgens meldt het dat in 1779 aan het gilde toebehoort “den standaar”. Deze “moet worden gevoerd door Antonij Heuvelmans voor zijn leeven”. Hij moet op zijn kosten zorgen voor een paard met “verder montour”. Deze Antonij Heuvelmans heeft de standaard op 24 juni 1771 “aangevaard”. Hij heeft blijkbaar de standaard levenslang gepacht. In 1778 wordt de aankoop van een vaandel vermeld; kosten: 86 gulden. Daarvan werden op de eerste plaats 5 gulden en 5 stuivers betaald door vaandrig Cornelis Hend. Timmermans. Zo te lezen was dit de pachtsom “voor zijn leewe lank.” Hij wordt er geen eigenaar van. Er staat geschreven dat hij het vaandel na zijn dood moet terug geven. Om het nieuwe vaandel te kunnen betalen werd een hoofdelijk omslag over alle leden geheven. Zodoende heeft iedere gildebroeder “betaalt tien stuivers.” Die twee bedragen samen zijn niet groot genoeg. Met de “roomsche kerk van Middelbeers” wordt daarom op 28 juni 1778 een lening aangegaan van 73 gulden en 5 stuivers. Daarbij zijn de namen van de hoofdmans, twee dekens en de koning vermeld. Het blijft onduidelijk hoe de aflossing van dit bedrag plaatsvond. Veel later (8 juli 1827) “heeft Jan Nouwens als meeste bieder het vaandel van Ste. Joris Gilde te Middelbeers aangenomen voor 3/4 ton bier”. De aannemer beloofde het vaandel “voor zijn leven op behoorlijke tijden te dragen en de gebruikelijke maneuvres daarmede te doen”.

De vaandrig moet dus met het vaandel de gebruikelijke bewegingen uitvoeren. Als de aannemer buiten Middel- of Westelbeers gaat wonen, moet hij “het vaandel als dan met volle regt aan de gilde” teruggeven. Het vaandel moet ten huize van de hoofdmans bewaard worden, tenzij door de hoofdliden anders bepaald. Het vaandel zal door de vaandrig “zorgvuldig worden gade geslagen”. Hij zal alle door moedwil of verwaarlozing ontstane schade aan de gilde moeten vergoeden.

Als uitmonstering van de hoofdmans worden in 1778 genoemd: “de helbaard en sleijer met een pluim.” Andreas Heuvelmans had het hoofdmanschap in 1770 aanvaard. Hij had het toen “gekoft voor zijn leewe voor twee tonne bier en ook voldaan”. Met “sleijer” wordt een sjerp aangeduid. Niet alleen de hoofdmans droeg een sjerp. Nog twee andere sleijers “behooren aan de gilde”. Deze worden gedragen door de twee dekens. Naar het schijnt worden hun plaatsen en attributen niet verpacht. Dat gebeurt dus wel met standaard, vaandel, hellebaard en hoofdmanssjerp en -pluim.

Bij sommige gilden lopen nog steeds bruidjes mee in de optocht. Ze kunnen deel uitmaken van de uitbeelding van de patrones of omringen de koning. Hun aantal is afgelopen veertig jaar steeds verder geslonken. Op het eerste gezicht lijkt dit gebruik afkomstig uit “het rijke roomse leven” (1870 - 1950). Toen liepen grote aantallen bruidjes in allerlei kerkelijke processies en (gilde)optochten mee. Maar uit het boek van het Sint-Jorisgilde Middelbeers blijkt dat het een veel oudere

traditie is. Dit gilde beschikte namelijk in de achttiende eeuw al over vier “japonnekes” voor de bruidjes. Ze werden gekocht in 1773 voor maar liefst negentien en een halve gulden.

In 1778 wordt verder genoemd: “een root schabbesack met twee holster kappe”. Vormden ze een onderdeel van de uitmonstering van de Sint-Jorisuitbeelding? Direct hierna wordt namelijk genoemd: “met een muts voor Ste. Joris.” Aan het woordje “met” kunnen we aflezen dat beide attributen bij elkaar horen. “Een root schabbesack” is waarschijnlijk een zadelleed. Een schabrak (ook wel: schaberak) is een kleed waarmee een paard geheel of gedeeltelijk bedekt werd. Zo’n schaberak kon gedeeltelijk geborduurd zijn. Aan het schaberak van het Middelbeerse gilde zaten twee holsterkappen. Had het gilde twee holsters? Aan beide flanken van het paard hing dan een foedraal of koker; met in elk holster een pistool. Een holsterkap is een lap leer, dat de holster beschermt. Een dergelijk bezit is uitzonderlijk. Jolles vermeldt in 1936 een “rijdeken” bij het Sint-Jorisgilde Gemert. (“roode baai m. goudgalon, gouddraad SJ”). Ook noteerde Jolles bij dit gilde: “zadel (koperen rand) waaraan 2 lederen pistoolholsters m. koperen einde”. Bij het Gemertse Sint-Antonius en Sebastiaangilde zag Jolles: “Zadel, zonder koperen rand; holsters en 1 vuursteenpistool; koperen stijgbeugels enz.” Het Sint-Jorisgilde Middelbeers heeft schabrak, holsters en kappen niet behouden, laat staan de pistolen. Naast de ruiter die Sint-Joris bij het Middelbeers gilde uitbeelde, liep een knecht.

In 1778 meldt men: “Eene hoed met een silveren boortzel voor Ste. Joris knegt.” Een dergelijke muts kennen we ook van het Sint-Jorisgilde Diessen. Dat bewaart een hoofddeksel dat “vroeger door de knecht werd gedragen bij het koningschieten, die dan ook met zijn paard rond het paard van Sint-Joris moest rijden.”

Volgens het Middelbeerse gildeboek werd Sint-Joris vergezeld door Sint-Agnes. Zij droeg een kroon, die in 1773 door de gilde voor drie gulden en twaalf stuivers was aangeschaft. Is hier een vergissing in het spel? In de Sint-Jorislegende komt een prinses met een schaapje voor. In haar levensverhaal wordt verteld hoe de inwoners van een stad schapen offerden. Ze probeerden daarmee de honger van een bloeddorstige draak te stillen. Het beest nam daar na verloop van tijd geen genoegen meer mee. Er moesten voortaan mensen geofferd worden. Het lot viel op de koningsdochter. Door haar te offeren hoopte men, dat de draak de stad met rust zou laten. Sint-Joris wist de prinses te redden door de draak te doden. Net zoals de prinses in het Sint-Jorisverhaal wordt de heilige Agnes met een schaap afgebeeld. Dat is vermoedelijk de oorzaak van de vergissing in het gildeboek. Het gilde kende het gebruik “voor Sinte Joris het ligt” te laten branden. In 1785 worden daarvoor 19 stuivers en 8 penningen uitgegeven. Had het gilde in de kerk een eigen kandelaar of een wandluchter bij een beeld of voorstelling van de patroonheilige? Jaar na jaar wordt de uitgave van een gulden genoteerd. Waarschijnlijk zijn daar een of meer kaarsen van gekocht. In 1806 werden bijvoorbeeld betaald: “2 wasse keersen.” In de rekening van 1808 wordt een bijzondere ontvangst geboekt. Er staat: “Van de gildekas uijt de gewezen kerck verkogt voor 1 - 18 - 0”. (1 gulden en 18 stuivers) In 1796 kregen de Middelbeerse katholieken hun middeleeuwse kerk terug. Oude en versleten spullen uit schuurkerken verdwenen doorgaans. Wat is deze “gildekas” geweest? Veel gilden bewaarden hun kostbaarheden in een kast of kist. Sommige gilden plaatsten die in de kerk. Men beschouwde dat als de veiligste plek van het dorp. Of zou de “gildekas” een altaarkast of een overblijfsel daarvan geweest kunnen zijn? Een altaarkast omsluit een beeld of een religieuze voorstelling. Door twee zijvleugels

wordt een altaarkast gesloten. In Oirschot werd in 1652 op tien plaatsen huiszoeking gedaan naar in het geheim ondergebrachte, kerkelijke goederen. Zo ook bij Dirck Janssen van Cuijck. Hij zei: “de casse van de Barbara Gulde staet achter inde camer”. Na opening door de smid kon de stadhouder geen strafbare feiten constateren. Het meest voor de hand liggend in Middelbeers en in Oirschot is, dat het om de kist van de gilde gaat. Deze kist werd dan door het Middelbeerse gilde in 1808 verkocht. Op 20 november 1815 werd een onderling gildereglement opgesteld. “Om alle misbruik voor te komen en de gilde in goede orde te houden.” Daaruit valt ook het een en ander op te maken over het gebruik van bepaalde gilde-attributen. Zo werd bepaald dat bij een uitvaart aanwezig moeten zijn: “De trom, vaan, spies in rou[w] gewaat.” We nemen aan, dat ze omfloerst werden of van rouwlinten voorzien. Artikel zeventien vermeldt de kroon van de gildekoning. Het reglement is hier echter niet duidelijk. Het is namelijk gedeeltelijk onleesbaar. Er staat: “Als de koning de kroon opgezet wort geeft hij den [...] en bruytjens [...] schellingen.” We weten dat een enkel gilde al in de late middeleeuwen een permanente kroon had. Een gift door de koning is meestal een tegenprestatie. Bij sommige gilden was het te doen gebruikelijk dat de gildezusters een bloemenkroon voor de koning vlochten. Waarschijnlijk wordt dat hier bedoeld. Ooit is dit artikel doorgestreept; het gebruik afgeschaft. Wanneer is onbekend. Het Sint-Jorisgilde Middelbeers kent op dit moment het vlechten van een koningskroon niet meer. Bij elk gilde vormt het koningschieten het hoogtepunt. In de rekening van 1788 wordt een bijzondere uitgave genoteerd: “Nog van het voogels maken en de spil en de plaat onder de vogel.” Tesaamen kostte dit 16 stuivers. Het woord “spil” wordt nog steeds door geweerschutters gebruikt. Het is het bovenste, ijzeren deel van de schutsboom. Natuurlijk vergt een schutsboom onderhoud. In het jaar 1800 werd “aan den schutboom rigten” zes stuivers en 4 penningen besteed. Als toelichting schreef men erbij: “gedronken 5 kannen b[ie]er.” In het reglement van 1815 komt nog een keer

een kroon voor. Iemand die tot gildebroeder wordt aangenomen, moet direct twee gulden en drie stuivers aan de knecht betalen en “3 stuijvers aan de vrouwe die hem kroone en levert”. Is ook hier een gevlochten bloemenkroon bedoeld? Het kronen van nieuwe gildebroeders kwam op meerdere plaatsen voor. Het Sint-Jorisgilde Middelbeers had in 1768 twee trommen. In dat jaar werden die samen voor zes gulden aangeschaft. Het doorsnee Noord-Brabantse gilde had in die tijd één gildetrom. Twee trommen bij een gilde kwam wel voor, maar vormde een uitzondering. Het gildeboek bevat een reglement uit het jaar 1815, waarin ook twee tamboers genoemd worden. De trommen werden door de tamboers “aangenomen”. In 1805 wordt dit vermeld. Toen werd de eerste trommel “aangenomen bij Peeter van Esch” voor twee gulden en zestien stuivers. De tweede trommel werd “aangenomen bij Willem van Esch”. In 1813 werd de tweede trommel overgenomen voor de som van twee gulden en vijf stuivers. Opmerkelijk zijn de condities voor het aannemen van de trommels die in 1813 (dus twee jaar eerder dan het gildereglement) door het bestuur werden opgesteld. Volgens deze “Voordragt en condicie” zal degene die een trom aanneemt “vrij zijn van het leveren van mest op de gilde-akkers.” Iedere gildebroeder was namelijk verplicht jaarlijks twee karren goede mest te leveren. “Al die vee hout is verpligt mest te brenge”. Wie dat niet doet moet van de akker weggestuurd worden, om betere mest te brengen. Daarbij moet nog “mestgeld” betaald worden. Wie geen vee houdt kan geen mest leveren. Daarvoor in de plaats moet hij vijf stuivers per kar betalen. Dat is dus jaarlijks tien stuivers. Iemand die een trom aannam was van deze verplichting ontheven. De tamboers kenden, volgens de condities uit 1813, een tweede voordeel. Er staat dat ze “vrij zullen hebben kost en drank”. Dit voordeel tijdens de teerdagen gold ook voor hun vrouw, zuster of “naar bestaande vrouwpersoon die zij [=tamboers] verkiezen”. Daarbij kreeg elke tamboer een halve fles wijn tijdens, voor of na elke maaltijd. De tamboers hoefden niet voor de gilde “te werken”, als gewone gildebroeders. Tegenover voordelen stonden verplichtingen. >>>

« De tamboers moesten op hun kosten het bovenste vel van hun trommel onderhouden. Als een tamboer sterft of als hij “de trommel te bedanken moet”, moet hij de trom in goede orde “bezorgen aan de gilde”. Ook bij het vertrek van de tamboers buiten Middel- of Westelbeers moeten “de trommels aan de gilde te bewaarens blijven”. Als zevende artikel van de condities uit 1813 wordt bepaald, dat de tamboers verplicht zijn “op de trom te slaan s avonds voor den dag dat de gilde zal teere”. De teerdagen werden op die manier aangezegd. Als het gilde “zoude trekken”, moeten de dekens aan de tamboers vertellen wat ze moeten doen.

In 2012 is het aannemen van de trommen bij het Sint-Jorisgilde Middelbeers onbekend. Volgens informatie bezit men de twee trommen uit 1785 niet meer. Aan het begin is opgemerkt dat de gilde-uitrustingsstukken en hun gebruik het

uitgangspunt zouden vormen van dit artikel. Dat leverde al heel wat wetenswaardigs op. Het gildeboek bevat echter verder allerlei, interessante gegevens; bijvoorbeeld het reglement uit 1815. Mogelijk kan daar nog eens op teruggekomen worden. ■

¹ Brabants historisch informatie centrum (voormalig Rijksarchief) te 's Hertogenbosch; Stukken betreffende gilden no 3 (losse stukken) Gildeboek van het St.-Jorisgilde Middelbeers.

² Jolles J.A., De schuttersgilden en schutterijen van Noord-Brabant, dl I, 1933, p. 146 en p. 148.

³ N.N., 50 Jaar Kring van Schuttersgilden Het Kwartier van Oirschot, 1984, p. 52.

⁴ Ven Jac. v.d., Uit de casse van gilde Sancta Barbara, Oirschot, 1994, p. 12.

Geen gildefeest in de Belgische Kempen in 2012

De Belgische gildebroeders en -zusters kijken elk jaar uit naar hun gildefeest met op de zaterdag schietwedstrijden en op 's zondags, een mis, 'schoon inkomen' en wedstrijden in o.a. vendelen, roffelen en dansen. Dit jaar zou het een bijzonder gildefeest worden. Turnhout, de cultuurstad van Vlaanderen in 2012, viert dat de stad 800 jaar geleden zijn stadrechten kreeg. Het hele jaar door zijn er culturele evenementen en één van die evenementen zou het gildefeest worden. Turnhout had gevraagd om het gildefeest in de stad te houden: de schietwedstrijden zouden op zaterdagmiddag in het park gehouden worden en de andere activiteiten zondags op de markt. De besprekingen waren in een vergevorderd stadium toen de stad de toegezegde logistieke steun niet meer

wilde geven. Men had beloofd de tent op te zetten, maar dat moesten de gilden zelf gaan doen en dat kon pas op zaterdagmiddag, na de wekelijkse markt. Bovendien kon de veiligheid van de ongeveer 2500 mensen die een gildefeest komen bezoeken, bvb. bij regenweer, onvoldoende gegarandeerd worden. De Hoge Gilderaad der Kempen ging naarstig op zoek naar een alternatief maar kwam in tijdnood. Het traditionele gildefeest gaat niet door. De schietwedstrijden worden dit jaar apart gehouden en in de winter zullen de dans-, roffel- en vendelwedstrijden in een overdekte ruimte worden gehouden.

Er zijn onvoldoende vooruitzichten dat de eerstvolgende jaren wel een gildefeest gehouden kan worden. Er bestaat een

terughoudendheid die zwaar weegt, te weinig gilden durven de organisatie van een gildefeest nog aan. Daarom is de gilderaad aan het zoeken naar oplossingen, zoals het inschakelen van een evenementenbureau of het houden van een afgeslankt gildefeest. Theo Aerts, de opperhoofdman van de Hoge Gilderaad der Kempen, maakt zich ernstig zorgen over de toekomst. Aerts: Onze gilden zijn verouderd, onze gildebroeders en -zusters zijn te oud en durven het niet meer aan. We hebben jonge mensen nodig die de schouders eronder kunnen zetten. Maar de gilden hebben geen aantrekkingskracht op de jeugd. We zullen over onze grenzen moeten kijken hoe de gilden in Noord-Brabant jeugd en jongeren aantrekken. Het is onze opdracht ons aan te passen aan de tijd en om soepeler te zijn.” ■

Heeft u zich al opgegeven voor de digitale
Nieuwsbrief van De Gildetrom?
Wel doen!

Gildepelgrimage 2012 vol op in voorbereiding

De Stichting Pelgrimage is druk bezig met de laatste voorbereidingen van de Gildepelgrimage 2012 die op zaterdag 22 september a.s. vanuit verschillende plaatsen in Noord-Brabant en Soest vertrekt. Na goed bezochte informatieavonden begin 2012 stromen de inschrijvingen inmiddels binnen. Het aantal deelnemers zal groter zijn dan de afgelopen keren.

Directe aanleiding lijkt volgens voorzitter René van Hal de kortere duur van de pelgrimage (negen dagen), de acceptabele reissom, maar natuurlijk in de eerste plaats het programma. Centraal in het programma staat de kennismaking met wat het Habsburgse Rijk ons heeft nagelaten in steden als Wenen en Praag, maar ook Maria-Zell, de Mariabedevaartplaats, die bezocht gaan worden. Om niets van de vele bezienswaardigheden te missen, wordt meer gebruik gemaakt van gidsen, die ons langs bekende en minder bekende plekken leiden. In de komende maanden wordt nog aandacht besteed aan de busindeling, de verdere invulling van de dagprogramma's en de samenstelling van een uitgebreid informatieboekje. Want alles moet goed op elkaar worden afgestemd wanneer je met enkele honderden pelgrims op pad gaat.

Achter de schermen gebeurt er veel en vindt de nodige afstemming plaats met Pelikaan Reizen, die de reistechnische verzorging weer voor haar rekening neemt.

MEDITATIEVE MOMENTEN MOETEN ECHTE HOOGTEPUNTEN WORDEN

Tijdens de gildepelgrimages die sinds 2004 door de Stichting Pelgrimage worden georganiseerd, wordt iedere keer voor een goed evenwicht gezocht tussen een reis met een christelijke grondslag. Zo bezoeken we mooie plekjes van de schepping, omgeven met een sfeer van respect en geborgenheid, maar ook voor gezelligheid onder de deelnemers, gebaseerd op broederschap zoals deze binnen de gilden centraal staat, is ruimte vrij gemaakt. Dat wil zeggen, dat iedere reisdag in de bus een meditatie moment plaatsvindt. De pelgrimage wordt geopend en afgesloten met een gezamenlijke viering, waarin de symbolen en tradities van de gilden centraal staan. Datzelfde geldt ook voor de viering in de bedevaartplaats Maria-Zell. De vieringen zijn momenten waarin alle reizigers elkaar ontmoeten en gezamenlijk optrekken in zang en gebed.

"Dit jaar zullen de vieringen een ontmoeting zijn met Maria, maar daarnaast kunnen

Wenen, Hofburg.

we inspiratie halen uit een van de bekende pelgrimsliederen 'Door de wereld gaat een woord en het drijft de mensen voort', aldus René van Hal. "Bovendien zijn we als organisatie verheugd, dat twee bisschoppen zich bereid hebben verklaard voor te gaan in de vieringen in Keulen en Maria-Zell, samen met de meereizende priesters. In Keulen gaat mgr. H.W. Woorts, hulpbisschop van Utrecht en referent voor bedevaarten in het bisschoppencollege voor, terwijl in Maria-Zell emeritusbisschop van Graz, mgr. J. Weber, de plechtige viering zal voorgaan. Dat geeft deze gildepelgrimage toch weer een extra cachet. In de slotviering in Passau zullen de meereizende priesters voorgaan. Zo'n slotviering heeft altijd wat intiem, omdat daar ook de tijdens de pelgrimage opgedane ervaringen met elkaar worden gedeeld."

Het is de negende gildepelgrimage die door de Stichting Pelgrimage wordt georganiseerd, na de geslaagde bijdrage van de gilden aan het Willibrordjaar in Rome in 1990. De deelnemerslijst kent gelukkig een groot aantal nieuwe gezichten, waardoor wellicht een basis is gelegd voor een volgende pelgrimage in 2014. ■

Maria-Zell.

Vervolg van De Gildetrom jrg 56 (2009)
 afl. 3, p. 111)

VALKENSWAARD St.-Nicolaasgilde (vervolg):

17 november 1904: Herhaling van het bericht van 5 november met weer de lof over de tamboer, "die er nog flink op los sloeg".

1 december 1904: Het gilde trekt bij gelegenheid van het Sint-Nicolaasfeest naar de kerk. Na de mis "doet de kindervriend zijn ronde door het dorp." Voortaan is het gilde bij de heer F. Hezenmans gevestigd.

3 juni 1905: Het gilde gaat zijn jaarlijkse zomerfeest vieren. 's Maandags om half negen is er een mis, daarna koningschieten.

31 mei 1906: Op gebruikelijke wijze wordt het tweedaagse "potverteeren" gevierd, waarbij aan de twee oudste leden D. Kox en H. Wijnen een cadeau wordt aangeboden.

8 november 1906: Vermelding van de twee teerdagen.

8 juni 1907: Het gilde kondigt aan dat het feest zal gaan vieren.

11 juni 1907: 's Maandags na de mis, had het koningschieten plaats. Koning werd J. Verhappen. "Eene collecte voor de uitgeslotene te Eindhoven bracht op f. 5,70, welk bedrag heden is opgezonden naar het bestuur" [In Eindhoven staakten de sigarenmakers voor betere sociale omstandigheden en een hoger loon. Door de werkgevers werden verschillende van hen ontslagen, waardoor ze zonder inkomsten waren. In de hele streek werd gecollecteerd om deze sigarenmakers te helpen]

13 juni 1907: Het bedrag van f. 5,70 wordt vermeld bij de binnengekomen giften.

14 november 1907: Weer werd er twee dagen geteerd. Bij de bestuurskeuze werd de 80-jarige H. Wijnen in het bestuur gekozen. "Zoo hebben wij een paar krasse oude heeren bij ons gilde." Het gilde zal met St.-Nicolaasdag een rondgang maken.

12 november 1908: Na de de mis op de eerste teerdag worden in het gildehuis tien nieuwe leden aangenomen. Nog steeds slaat tamboer Cox de trom en hij vermaakte het gezelschap nog met goede voordrachten en dat met 90 jaar...

9 september 1909: Er werd een teerdag gevierd. Om tien uur werd een mis voor de gilde opgedragen.

9 juni 1910: De gilde hield teren, 's maandags werd mis opgedragen.

17 november 1916: Weer wordt tweedaags teerfeest vermeld (14 en 15 november).

"Merkwaardig (en zeker de vermelding waard) is het hoe eenige krasse oude leden nog heel fraaie liederen zongen o.a. de 92 jarige D. Cox, de 90 jarige H. Wijnen en B. Wijnen en H. Heisterbeeks, die ook bij de tachtig zijn. In waarheid zij hebben hun jongere medeleden aardig vermaakt." Ook dit jaar zal het gilde zijn omgang doen "om de Sint ook een bezoek aan Valkenswaard te kunnen laten maken."

30 mei 1911: De 90 jarige H. Wijnen kreeg bij zijn verjaardag een leunstoel van het gilde cadeau.

22 juni 1911: In café J. Verhappen werd twee dagen door de gilde geteerd. 's Maandags werd J. van Daal koning. Even daarna werden volgens het gebruik de koning en koningin thuis uitgehaald. 's Avonds werd er gedanst en gefeest.

16 november 1911: "Eerstdaags zullen de leden van het St.-Nicolaasgilde hun gewone ronde doen, ten einde den heiligen man in staat te stellen evenals jaren reeds gebeurde, zijn milde gaven te verspreiden."

16 november 1912: Zelfde bericht als in 1911.
 10 juni 1913: Na de H. Mis schoot H. van Hoof zich op 9 juni tot koning van het St.-Nicolaasgilde.

18 november 1913: Het gilde gaat rond voor giften ten behoeve van de Sinterklaasviering.

VESSEM Sint-Lambertusgilde

6 oktober 1906: Kermismaandag is het teerdag voor de gilde.

16 februari 1915: Het gilde loopt mee in de stoet ter ere van het gouden bruidspaar Peeters.

VELDHoven Sint-Ceciliagilde

18 juli 1894: Op het gildenfeest van St. Catharina en Barbara te Geldrop behaalde gildekoning Van Brussel het koningskruis. De inwoners van Veldhoven werden 's nachts gewekt door het tromgeroffel van het St.-Ceciliagilde "dat zegenrijk huiswaarts keerde" van het gildenfeest te Geldrop.

24 juli 1899: In de krant staat een bloemrijke beschrijving van wat we nu een sponsoractie zouden noemen: "Aangespoord en bemoeidigd door dit schoone voorbeeld [namelijk een kiosk van de harmonie] zal nu ook het oude St. Cecilia Gild alhier, dat zich in geen beteren doen bevindt dan hare jeugdige zuster

de Harmonie, en wiens eeuwenoud Vaandel door den tand des tijds zoo zeer geschonden is, dat het niet meer past ontrold te worden, in het zoo schoone en frissche Veldhoven binnen eenige dagen gaan aankloppen bij de ingezetenen, die er grootsch op zullen zijn met hunne bijgedragen te hebben om dit oude, trouwe Gilde, eenmaal de trots der voorvaders, weer te kunnen zien pronken en wandelen met een sierlijk symbool van vrede en vreugde op kermis en feest."

26 juni 1909: In de optocht bij gelegenheid van het inhalen van de nieuwe burgemeester doet het gilde als derde mee.

28 mei 1910: Op zondag 7 juni zal op de schutsboom een prijsverschiëting met geweer gehouden worden.

28 juni 1910: Er zal weer een wedstrijd gehouden worden met vijf prijzen.

1 oktober 1910: De geplande wedstrijd van 2 oktober wordt "vanwege bijzondere omstandigheden" uitgesteld tot 9 oktober, waarbij drie prijzen voor de vaste vogel en drie prijzen voor de wipvogel beschikbaar zijn.

3 november 1910: Op 6 november zal een schietwedstrijd gehouden worden met zes prijzen.

24 juni 1911: De gilde schrijft voor 25 juni een schietwedstrijd uit met zes prijzen voor geweer op vaste vogel en op kunst.

27 juli 1911: Op 30 juli zal een geweeschietwedstrijd worden gehouden met zes prijzen op de vaste vogel.

VUGHT St. Barberagilde

13 oktober 1894: Als de nieuwe burgemeester wordt ingehaald zijn de gilden aanwezig.

19 mei 1904: Op 18 mei vierde de St.-Barbaragilde haar jaarlijkse feest. Om half negen werd voor de leden een mis opgedragen. Bij J.C. van Laarschot bracht men de dag verder gezellig door.

WAALRE St.-Martinusgilde

13 november 1895: Tijdens het koningschieten op maandag 12 november kon men de vogel er niet afkrijgen. "De oude koning blijft nog in functie en 't restje van den vogel zal men 't volgend jaar afschieten. Zoo is besloten in strijd met het aloude gebruik. Gebeurde zoo iets vroeger, dan werd dadelijk kennis gegeven aan eene andere gilde in of buiten de gemeente. Zulk een gilde trok terstond met

trommen en vaandel op en bewaakte gedurende den nacht den vogel. Den volgenden dag begon men weer te vuren. De wakende gilde moest rijk betaald worden. De gilden, zoowel die van St. Willebrordus als die van St. Martinus, gaan sterk achteruit. Dat is wel jammer, want het waren vroeger schoone gezelschappen, die ons dorpje heel wat opvroolijkten en die bij begrafenis en goede diensten deden. Toen was ook de noblesse goed vertegenwoordigd. En heden heeft men niet de geringste betrekking verworven of men waant zich te deftig nog langer lid eener gilde te zijn."

21 november 1903: De gilde vierde "potverteenen" en het vijftigjarig lidmaatschap van C. van Velthoven. Na de H. Mis kreeg de jubilaris 's middags een "prachtige zetel" cadeau. Daarna volgde het vogelschieten, dat P. van Mierlo won. Bij het gildehuis M. Manders werd daarna het feest verder voortgezet.

21 juli 1904: Aankondiging dat het gilde aanwezig zal zijn bij het bezoek van de koningin aan Eindhoven.

1 oktober 1907: Het gilde is als negentiende in de optocht aanwezig bij gelegenheid van de installatie van A.J. v.d. Ven tot burgemeester.

30 juni 1914: De gilde had , samen met de harmonie, een gezellige avond.

20 november 1915: Tijdens een gildefeest-avond werd "onder de welluidende toonen der fanfare onder de leden een collecte gehouden voor den H. Vader te Rome." Het bestuur kon ruim zeventien gulden "aan de Meierijsche Courant op zenden. Bravo ! Wie volgt ?"

WAALRE St.-Willibrordusgilde

17 augustus 1907: Met medewerking van de harmonie gaat het gilde op kermismaandag koningschieten.

1 oktober 1907: Het gilde doet als derde mee aan de optocht bij de installatie van burgemeester A.J. v.d. Ven.

19 augustus 1911: Het gilde zal 's maandags met kermis uittrekken ter bijwoning van de H. Mis. Na de middag zal de koningsvogel geschoten worden en de koning worden geïnstalleerd. De harmonie l'Union Musicale zal de gilde begeleiden.

26 augustus 1911: Het gilde trok op kermismaandag rond, haalde de aftredende koning af en trok met de harmonie naar de schutsboom voor het koningschieten. De koning wordt niet vermeld.

WEERT St. Catharinagilde

25 maart 1913: Op 8 juni zal te Weert een schuttersfeest worden gehouden bij het 450-jarig bestaan van het St.-Catharinagilde. Er zal een optocht door de stad worden gehouden. Vele zilveren en verguld zilveren medailles zijn beschikbaar. Er zijn al 250 verenigingen aangeschreven. Het koninklijk paar schonk reeds een medaille.

2 oktober 1915: De St.-Catharinaschut hield driejaarlijkse koningschieten. Voorop liepen twee leden, de sappeurs. Zo trok men naar de "vogelbleek". Koning Jean Schoenmakers werd thuisgebracht, waarna de avond in gezellig samenzijn werd doorgebracht.

26 oktober 1915: Het St.-Catharinagilde schoot mee op een concours van de St.-Mattiaschutterij.

30 oktober 1915: St.-Catharinagilde Weert houdt zelf een schietconcours.

WINTERLE O.L.- Vrouwe en St.-Willibrordusgilde

4 februari 1908: Het gilde begeleidde het gouden paar v.d. Ven-Tholen naar de kerk.

14 september 1912: Het gilde, dat gevestigd is bij C. Beerens, haalde op maandag 9 september de bestuursleden uit, om daarna ter kerke te gaan. Na de mis onthaalde de pastoor allen. De burgemeester loste het eerste schot voor het koningschieten. "Hij haalde daarmee meer dan de helft van de vogel af, maar met het tweede schot werd H.C. v.d. Heijden koning. L. van de Ven , die 13 jaar koning was geweest, zette hem de kroon op. Na het prijsschieten op dinsdag trok men vergezeld van alle vrouwen "er op uit" en vermaakte men zich op gepaste wijze nog vele uren.

WOENSEL St.-Catharinagilde St.-Petrusgilde

Deze gilden komen uitgebreid aan de orde in: Johan Oomen, Geschiedenis van het gilde van Sint-Catharina Woensel 1477 - 1977, Eindhoven, 1977.

ZEELST St.-Jorisgilde

9 mei 1894: Het gilde is aanwezig in de optocht voor het gouden echtpaar

Velthoven-Smulders.

20 april 1899: Aankondiging van het feest van het gouden echtpaar Intven-de Bresser. Dit echtpaar zal om acht uur 's morgens door het St.-Jorisgilde en het St.-Willibrordusgilde worden afgehaald om het te begeleiden naar de kerk.

6 mei 1899: Het gilde gaat met de harmonie naar het Akkerseind om het gouden paar Intven-de Bresser af te halen.

14 augustus 1903: Over de kermis wordt geschreven: "Maandag reeds vroeg in den morgen zullen de leden van St. Joris en O.L.Vr. gilde zich in vol ornaat begeven naar den schutsboom om daar onder de leden van St. Joris het koningschap te betwisten. Zulks gaat steeds met groote ceremonieën gepaard." "Dinsdag zijn het weder de St. Joris en O.L.V. gilde die den nieuwen koning en corps gaan uithalen."

19 augustus 1911: Het gilde zal, met begeleiding van het O.L.Vrouwe gilde, koning gaan schieten.

1 april 1915: De in het najaar omgewaaid schutsboom is door een nieuwe vervangen. Alle leden zetten hem gisteren overeind. Hij is geschilderd en wacht op het volgend koningschieten.

ZEELST O.L. Vrouwegilde

28 maart 1894: Bij het 50-jarig huwelijksfeest van het echtpaar Willem Bazelmans en Antonetta Groenen schrijft men: "In dien goed gevormden stoet zagen we het St. Lambertus Gilde en de liedertafel de Genderbloem, de Harmonie van Zeelst, het O.L. Vrouwe Gilde van Zeelst en Meerveldhoven, waarvan de jubilaris vroeger koning was."

9 mei 1894: In de optocht bij het 50 jarig huwelijksfeest van het echtpaar J. van Velthoven - Smulders trekken voorbij: als tweede het St.-Jorisgilde, als dertiende het St.-Lambertusgilde en als zeventiende het O.L.-Vrouwegilde.

9 mei 1896: Het gilde heeft op bijzondere wijze bijgedragen tot de feestelijkheden bij de openingsplechtigheden van de meimaand op 1 mei j.l.

19 augustus 1911: Het gilde begeleidt het St.-Jorisgilde als dit gilde koningschiet en dan de bestuursleden uithaalt.

ZESGEHUCHTEN

St.-Jorisgilde

2 oktober 1906: "Aan den door de gilde St. Joris uitgeschreven schietwedstrijd werd druk deelgenomen. De heelen middag heerschte er een gezellige drukte. Des avonds werden na eene toespraak van den Burgemeester de prijzen uitgereikt: 1e W. Manders, 2e J. Looymans Heeze, 3e J. Jansen, 4e J. van Santvoort, 5e J. Jansen."

23 september 1905: Het gilde doet mee in de optocht b.g.v. de nieuwe burgemeester de heer Fleskens.

28 april 1908: J. v.d. Berk won op het concours van de St.-Hubertus Scherpschuttersvereniging te Helvoirt het prachtige, verguld zilveren koningskruis.

23 mei 1908: "In hare laatste vergadering heeft (het gilde van St. Joris) besloten bij gelegenheid van het 400-jarig bestaan der gilde een internationaal concours te geven op zondag 9 augustus a.s. waarbij prachtige prijzen zullen worden uitgelooft."

16 juli 1908: Gemeld wordt dat H.M. de Koningin, Z.K.H. Prins Hendrik en beschermheer S.J. Baron Van Tuyl van Serooskerken prijzen ter beschikking hebben gesteld voor de grote schietwedstrijd b.g.v. het 400 jarig bestaan.

8 augustus 1908: Herhaling van het bericht over het concours, waaraan een vijfentwintig tal verenigingen zullen deelnemen.

11 augustus 1908: Uitgebreid verslag van de schietwedstrijden. De burgemeester A. Flenskens sprak de schutters een welkom toe. Ook de Baron had zich tussen de schutters gevoegd. Het valt op dat het voornamelijk gaat over scherpschuttersverenigingen; niet over gilden.

Tot slot nog dit: door digitalisering is het mogelijk alle krantenberichten over schutterijen en schuttersgilden zelf rechtstreeks op het scherm te krijgen. Toekomstige generaties: veel plezier daarmee. ■

TON DE BROUWER

Tijdens de algemene vergadering van de NBFS werd door voorzitter Jos Verbeeten een bijzonder welkom geheten aan onze secretaris Ton de Brouwer.

Ton de Brouwer heeft vanaf 22 maart 2011 ruim negen maanden in het ziekenhuis en verpleegtehuis gelegen. Het gaat gelukkig de goede kant op met Ton en hij hoopt op korte termijn, weer een deel van de secretariaatswerkzaamheden op te pakken. Ton de Brouwer bedankte allen voor hun medeleven in welke vorm dan ook, in de moeilijke tijd die hij en zijn gezin hebben gehad. Met een groot applaus wenste allen Ton de Brouwer het allerbeste voor de toekomst.

NIEUWE VOORZITTER KRING KEMPENLAND

Op maandag 16 april 2012 is tijdens de Algemene Vergadering van Kring Kempenland een nieuwe voorzitter gekozen. Jan Schrurs heeft, na acht jaar op een voortreffelijke manier Kempenland geleid te hebben, het voorzitterschap overgedragen aan zijn secretaris Felix Crooijmans. Samen waren zij in 2004 begonnen in het bestuur van de kring. Jan Schrurs bleef echter nog tot 3 juni in functie, om in zijn eigen stad Eindhoven als voorzitter, de kringdag van Kring Kempenland alsnog mee te kunnen maken. In het najaarsnummer komen we hier vast en zeker nog op terug. Door zijn terugtreden zal zijn opvolger ook deel gaan uitmaken van het dagelijks bestuur van de Federatie. ■

Koppermaandag, wat heeft een schuttersgilde er mee van doen?

Elders in dit nummer, blz. 69 – Kringnieuws Land van Cuijk, wordt melding gemaakte van het houden van Koppermaandag op 16 januari 2012. Koppermaandag valt altijd op de eerste maandag na Driekoningen, 6 januari. In vroeger tijden hielden op deze dag de gilden hun traditionele feestdag. De gildebrieven werden voorgelezen en de rechten die de leden genoten opnieuw vernoemd. Daarna trokken de gildeleden de stad in om geld in te zamelen dat vervolgens werd verbrast. Op deze manier sloten zij de donkere periode rond de kortste dag af. Waar komt de naam Koppermaandag vandaan? Het stamt waarschijnlijk van koperen dat "feestvieren" betekent, via kop dat staat voor "Beker".

Koppermaandag wordt al in de eerste helft van de vijftiende eeuw genoemd, maar is waarschijnlijk ouder. Tijdens de Franse Tijd, in de achttiende eeuw, werden alle soorten verenigingen, waaronder ook de gilden, verboden. Onder gilden konden we toen verstaan de 'vakbonden' van de ambachtslieden en de 'schuts', die de bescherming en verdediging van steden en dorpen op zich namen. Na dit verbod werd Koppermaandag alleen nog in stand gehouden onder de drukkers. De gezellen van de drukkers drukten als proeve van bekwaamheid een speciale prent met een heilwens erop, de Koppermaandagprent, die zij op die maandag aan de meester-drukkers overhandigden. In de negentiende eeuw werden deze prenten aan relaties gestuurd, als geschenk. In de loop van de twintigste eeuw ging het ritueel vrijwel verloren, omdat men steeds meer kerst- en nieuwjaarskaarten verstuurden. Na de Tweede Wereldoorlog werd het gebruik deels weer in ere hersteld in Haarlem, 's-Hertogenbosch, Arnhem en Gouda. Later breidde het zich verder over het land uit. Tegenwoordig worden weer koperuitgaven gemaakt.

Dat dit gebeuren nu iets met de schuttersgilden te maken heeft, is volgens mij niet juist. Wat had het gilde uit Blitterswijk op die dag te vieren?

Ik wil alleen maar zeggen dat er geen verband is tussen de 'beide gilden', of ik moet het verkeerd zien. Trouwens, Koppermaandag viel dit jaar op 9 januari en niet op de zestiende! U mag gerust op dit schrijven reageren, want de auteur kan het helemaal mis hebben! ■

Geraadpleegde bron: Wikipedia, de vrije encyclopedie.

Peter van Kuijen, hoofdredacteur.

Mededelingen van het Stichtingsbestuur

VERLENGING PROEFPERIODE DIGITALE NIEUWSBRIEF

Ruim een jaar geleden is er onder de abonnees van De Gildetrom een enquête gehouden. Hieruit kwam o.a. naar voren dat er bij de lezers behoefte is aan meer informatieve verhalen, reportages, geschiedenis van het gildewezen, etc. Om hiervoor ruimte te creëren in de Gildetrom is voor de proefperiode van een jaar gestart met de digitale nieuwsbrief. Alles wat in deze nieuwsbrief staat, staat nu ook in de Gildetrom.

Na deze proefperiode van een jaar zijn het bestuur en redactie van mening dat er nog niet voldoende aangrijpingspunten zijn om definitieve besluiten te nemen. Daarom is besloten de proefperiode te verlengen tot 31 december 2012.

Aanmelden voor de nieuwsbrief en inzenden kopij kunt u via nieuwsbrief@degildetrom.nl

Abonneren op de Gildetrom kunt u via henk.vanden.broek@tele2.nl

Kopij voor de Gildetrom verstuurt u via de correspondent van uw eigen kring (zie colofon

Gildetrom). Wij adviseren om de artikelen zo spoedig mogelijk na een activiteit in te sturen en niet te wachten tot de sluitingsdatum.

Met vriendelijke gildegroet,
namens het bestuur en redactie de Gildetrom,
Annie Maas

TIP : wanneer u binnen uw gilde geen "schrijvers" hebt, kunt u ook iemand van buiten uw gilde over uw gilde laten schrijven! ■

Goed voorbeeld...

Mogelijk is bovengenoemde spreuk, maar dan volledig ingevuld ook voor elk, dus ook jullie gilde van toepassing.

Onlangs heeft het Sint Bavo Gilde uit Rijsbergen zich met maar liefst 49 leden gelijktijdig aangemeld als abonnee van De Gildetrom! Een compliment is dan ook op zijn plaats!!

Dankzij de inspanningen van hoofdman Jac Dekkers leest iedereen daar ons fraaie blad. Je kijkt daarmee ook over je eigen grenzen

heen en kunt er in lezen hoe het elders in het Brabantse en daarbuiten aan toe gaat, met geschiedenis en gebruiken.

Elk gilde met zijn eigen eigenheid.

Het kost nauwelijks iets en je kunt zelf schrijven over zaken die je in jou gilde bezig houden.

Daarom dus hierbij een beroep op alle overheden, in het jaar van het Culturele Erfgoed, maak er ook bij jullie gilde eens werk van. Neem geen genoegen met welke smoes

dan ook, maar schrijf elke Gildebroeder en – zuster in en meld je en bloc aan bij het bekende mailadres:

henk.vanden.broek@tele2.nl of via 013-5285520

Dan kunnen ook wij ons erfgoed in de toekomst overdragen en daar doen we het voor.

U OOK? ■

Staat de Koning boven of onder de hoofdman?

Deze vraag werd gesteld bij een bespreking tussen drie Goirlese gilden, die hier niet direct een antwoord op wisten te geven. Jan van de Mortel gaf hierop het volgende antwoord:

De Koning van een Schuttersgilde staat onder den Hoofdman. Dit is altijd zo geweest. Dit neemt niet weg dat de Koning steeds met grote macht bekleed is geweest. De koning werd in de middeleeuwen als Koning geëerd. Hij was een personage, speciaal bij het Gilde

van "St. Joris" en "St. Sebastiaan".

Meerdere gevallen zijn bekend, waarin hij den regerende Vorst in gebruiken en gewoonten nabootste.

Zo had de Gildekoning evenals de Vorst, een eigen Nar om hem en tijdens optochten het publiek te vermaken. De Nar poetste de schoenen van hen die met den Koning wensten te spreken.

In enkele oude caerten wordt de hofhoudinghe besproken van de Coninghinne

en worden beschreven den maeltijd die sij sal treleen te houden met de ghemeene scutsvrouwen.

Één geval is bekend, waarbij een gilde een Silveren Vogel liet maken, wishalve den Coninck dagelijks sou dragen, waarmede bedoeld is dat eenieder te allen tijde zou kunnen zien dat hij Koning van het gilde was.

Uit: De Gildetrom, jaargang 3, nr.6 1956 – blz.62. ■

Gildekleintje

Welvertaald

Vertalingen van Duits naar Nederlands

Meer info:

www.welvertaald.nl

Gezocht

in goede staat verkerende kruisboog.

Charles Hermans

0653 200 937

Jubileumboek Het Liempdse gilde

Op 21 januari 2012, vond de presentatie plaats van een nieuw boek "Het Liempdse Gilde", opgemaakt door Tineke Beerens en geschreven door hoofdman Roger van Laere. Het eerste exemplaar ontving burgemeester Frank van Beers, waarna Jan van Riel, voorzitter van het Kwartier van Oirschot en Frits Speetjens, voorzitter van de Stichting Cultuurfonds Noord Brabantse Gilden een exemplaar in ontvangst mochten nemen. In het boek passeren meerdere en velerlei onderwerpen de dorpsgilderevue. Uiteraard wordt ook het ontstaan en de ontwikkeling van het Liempdse gilde ten tonele gevoerd. Na een stilte van ruim honderd jaar stelde Roger van Laere in 1984 binnen de gelederen van de heemkunde Stichting Kék Liemt de vraag: "Is heroprichting van een gilde in Liempde mogelijk?" Met deze vraag werd de basis gelegd voor het Sint Antonius Abt Liempde. Hoe het verder is gegaan, kunt u lezen in het onlangs verschenen boek. Het telt 163 bladzijden, is rijk voorzien van foto's en kost € 22,-. Wilt U er meer over lezen of hebt U interesse in het boek "Het Liempdse Gilde", neem dan contact op met: Jos Beerens, Roderweg 4, Liempde, telefoon 0411-631422 (email josj.beerens@wsx.nl) ■

De presentatie van het boek.

Bijzonder Patroonsfeest Sint Antonius Abt Liempde

Het was een groot feest in Liempde.

Op 21 januari 2012 herdacht het Sint Antoniusgilde uit Liempde het feit, dat het ruim vijftientig jaar geleden werd heropgericht. Dat was een extra reden om deze dag een bijzonder karakter te geven. Na een mis, bijgewoond door ruim vijftig verschillende gildeleden en een afvaardiging van het Kwartier van Oirschot, begon een drukbezochte receptie in gildehuis Het wapen van Liempde. Er werden vier kringonderscheidingen uitgereikt aan hoofdman Roger van Laere en deken-schrijver Jos Beerens vanwege hun vijftientigjarige bestuursfunctie. Gildebroeder Wim Merckx kreeg een onderscheiding voor zijn vijftientigjarig lidmaatschap, gekoppeld aan zijn functie bij de SAT commissie. Cor van der Leest werd onderscheiden voor zijn veertigjarig lidmaatschap bij het Gilde in Liempde en voorheen in Gemonde. Een negental leden kreeg een onderscheiding voor hun vijftientigjarig lidmaatschap. ■

Gouden jubilea Gilde Sint Brigida Netersel

Op zaterdagavond 4 februari 2012 hield Gilde Sint Brigida uit Netersel zijn jaarlijkse herdenkings- en teeravond. Tijdens de teeravond werden Kees van Korven en Simon van de Zande gehuldigd met hun gouden gildejubiläum. Het was vijftig jaar geleden dat beiden in de voetsporen van hun vaders traden, die beide koning zijn geweest, als tamboer. En zij zijn nog steeds tamboer, maar ook uitstekende kruisboogschutters. Kees is leider van het tamboerkorps en hij draagt zijn steentje bij aan het onderhoud van het gildeterrein. Simon is momenteel voor de tweede maal koning en lid van de schietcommissie. Kees en Simon kregen van hun echtgenotes Maria en Toos de gouden Brigidaspeld opgespeld en van hoofdman Frans Waalen ontvingen zij de oorkonde en bloemen. Namens de kring het Kwartier van Oirschot werden zij door Bert van der Staak en Jo van den Biggelaar gehuldigd met het gouden kringkroontje. Tiny van der Heijden werd gehuldigd met zijn zilveren jubileum. Hij kreeg de zilveren Brigidaspeld door echtgenote Anneke

opgespeld en ontving ook een oorkonde en bloemen. Hierna werd door de tamboers en bazuinblazers een muzikale hulde gebracht. ■

De gouden jubilarissen Kees van Korven en Simon van de Zande en de zilveren jubilaris Tiny van der Heijden.

Een 3-2-1 op Statiedag Gilde Sint Sebastiaan & Barbara Moergestel

Op zaterdag 21 januari 2012 vond de statiedag weer plaats. Tijdens deze dag werd gezelschap Koen van Elderen geïnstalleerd als gildebroeder. Dit gebeurde traditioneel voor het altaar, waarbij Koen de eed van trouw aan het gilde, de kerkelijke en wereldlijke overheid aflegde. Het bijzondere van Koen is dat hij al achttien jaar lid is. Het gilde heeft Koen gedoopt in 1993 en toen het voogdijschap aanvaard. Het gilde is nu weer voor de tweede keer verrijkt met drie generaties van de familie Van Elderen. Eerder was dit met de voormalige keizer Jantje van Elderen. De vaandrig bracht de vaandelgroet en de gildebroeders- en zusters trokken met slaande trom en wapperende vaandels naar het gildehuis. Daar konden de gildebroeders- en zusters even bijkomen en dat ging het beste met een ontbijt. Naast de wereldlijke en kerkelijke overheid namen enkele genodigden deel. Daarvoor waren speciale redenen, want het gilde mocht twee van haar gildebroeders, Huub van Elderen en Frans Rooijackers, vereeren met een veertigjarige kringonderscheiding. De kringoverheid van het Kwartier van Oirschot voorzag de beide gildebroeders van het eremetaal. Het gilde had op deze dag haar 3-2-1 gemaakt. Drie generaties in het Gilde, twee veertigjarige jubilarissen en één nieuwe beëdigde gildebroeder. ■

Vlnr: Roy Zebregs, Frans Rooijackers, Jan van Elderen, Koen van Elderen, Gert van Elderen, Huub van Elderen.

Broeders leren van paters

Tijdens de statiedag van het Koninklijk Handboogschuttersgilde Sint Sebastiaan van Willem III uit Tilburg, zondag 22 januari 2012, trokken de gildebroeders en -zusters naar de Abdij van Onze Lieve Vrouw van Koningshoeven in Berkel-Enschot. Na de traditionele mis en koffietafel kreeg het gilde een rondleiding door de bierbrouwerij en bekeek iedereen onder het genot van een glaasje gerstenat (of fris) de documentaire over het leven van de trappisten. Natuurlijk waren rondleiding en documentaire interessant, maar het werd pas echt boeiend toen de abt - dom Bernardus - met het gilde in gesprek ging. De betekenis van de term 'broederschap' was het eerste gespreksonderwerp. Is het een verregaande vriendschap of een nieuwe familie? Welke mate van vrijheid hebben gildebroeders en paters om te kiezen met wie zij de broederschap delen? Het gesprek ging ook over het aantrekken van nieuwe leden, een vraagstuk waar zowel gilde als kloostergemeenschap zich over buigt. Hoe profileer je de eigen organisatie, hoe maak je gilde of trappistenklooster zichtbaar in de maatschappij? Ook de inzet van internet bleek een 'hot item'. Zo leerden de gildebroeders en gilde-zusters van de paters trappisten en kon iedereen 'verrijkt' huiswaarts keren. ■

Een pater trappist en gildebroeder gebroederlijk naast elkaar.

Tilburgse gilden verbroederen

Het is een goede gewoonte in Tilburg dat de drie gilden Sint Joris, Sint Sebastiaan en Sint Dionysius jaarlijks een verbroedering houden. Dit jaar was dat op 15 april 2012, georganiseerd door het koningschietend gilde Sint Sebastiaan op het gildeterrein van Sint Joris. Op deze dag worden teams geformeerd met uit elk gilde één persoon, die met drie wapens, kruisboog, handboog en geweer strijden om een aantal zilveren schilden.

De teamleden zijn elk gespecialiseerd op hun eigen wapen en deze "specialisatie" dragen ze dan over aan hun teamleden.

Er wordt gestreden om drie schildjes: voor de koning die de hoogste

score heeft, voor de beste schutter op vreemd wapen, waarbij de punten van het eigen wapen niet meetellen, en voor het Letschertschild. Dit laatste schild gaat naar de schutter die het meest het algemeen gemiddelde benadert. Dit jaar ging dit schild om de schouders van Jan van Berkel (92). De beste schutters op vreemd wapen waren: Leon van Roessel (St. Joris), Sietze Graafsma (Sint Sebastiaan) en Winfried Minnaert (Dionysius). Het koningskruis ging naar Sjef Mutsaers (Sint Dionysius). Naast deze winnaars mogen alle deelnemers zich winnaar noemen want ook dit jaar was de verbroedering een groot succes. ■

Gouden jubilaris gilde Broederschap van Onser Liever Vrouwe

Bij het Oirschotse gilde Broederschap van Onser Liever Vrouwe is op zaterdag 4 februari 2012 Ad Aarts gehuldigd vanwege zijn vijftigjarig lidmaatschap. Het gilde hield op deze zaterdag haar traditionele teerdag. Dit is altijd de zaterdag na 2 februari (Maria Lichtmis). Na het uithalen van de jubilaris, trok het gilde naar de kapel van Huize Sint Joris voor een Heilige Eucharistieviering. Daarna werd de jubilaris gehuldigd in het gildehuis "Het Vrijthof" en was er een receptie.

Ad is een gildebroeder die altijd heel actief is in het gilde. Jarenlang heeft hij bestuursfuncties vervuld als secretaris en penningmeester en ook buiten het eigen gilde zoals in het bestuur van "de kleine kring" en als commissielid van de studie- en tentoonstellingscommissie van de kring Het Kwartier van Oirschot. Ook is hij al jarenlang een geduchte tegenstander op menig schietwedstrijd. Binnen het gilde is dit tot uiting gekomen doordat hij drie maal koning is geweest. Met een leeftijd van achttien jaar, was hij zelfs de jongste koning die het gilde ooit heeft gekend. Het gilde Broederschap van Onser Liever Vrouwe is er trots op, gildebroeder Ad Aarts in haar midden te hebben. ■

Ad Aarts, gouden jubilaris.

Onze Lieve Vrouwegilde, West- en Middelbeers actief op het ijs

De ijsperiode ligt al weer een tijdje achter ons, maar in De Beerzen was er de afgelopen winterperiode, mede dank zij de leden van het gilde van Onze Lieve Vrouwe, volop gezellige schaatspret met koek- en zopietent op het Wit-Hollandven. In het eerste weekeind werd er ook nog flink gebaad door vrijwilligers en Geertje Bakkers met zijn schuif/veegmachine zodat de schaatsers mooi rond konden rijden. Het was zeer gezellig en een drukte van jewelste. Iedereen wordt bedankt voor hun bijdrage aan deze gezellige happening die niet alleen bezocht werd door inwoners van De Beerzen. Met deze actie heeft het gilde aan alle bezoekers laten zien dat zij zich in willen zetten voor de gemeenschap en heeft daarmee ook de schaatstraditie in De Beerzen ondersteund. ■

Gezelligheid op het ijs.

**Heeft u al een abonnement op
de digitale Nieuwsbrief van De Gildetrom?**

*Neen? Geef u zich dan nu op met uw e-mailadres:
nieuwsbrief@degildetrom.nl*

Boekenbeurs voor de vijfde keer

Voor de vijfde keer organiseerde het Sint-Catharinagilde Eindhoven-Stad op zaterdag 26 mei de jaarlijkse boekenbeurs op het Catharinaplein, gelegen vóór de gelijknamige kerk. De opbrengst hiervan kwam ten goede van een jaarlijks zorgvuldig geselecteerd goed doel, meestal in Eindhoven of omgeving. Het gilde wil hierdoor laten zien dat het zich, ook in deze moderne tijd dienstbaar opstelt ten opzichte van de maatschappij. In 2011 hebben de gildebroeders van Sint Cathrien gekozen voor een doel waarbij ook een actieve inbreng van de individuele leden werd vereist. Een uitstekend idee waarbij het gilde niet alleen geld maar ook tijd ter beschikking stelt; zoals een van de gildebroeders zo treffend verwoordde: "Je kunt dikwijls beter smijten met tijd dan met geld".

Dus staken een twintigtal gildebroeders op twee achtereenvolgende zaterdagen in november hun handen uit te mouwen om de bouw van een nieuw bijenhuis op het terrein van zorgcentrum Eckartdal (onderdeel van Lunet Zorg) te realiseren. Het oude bijenhuis was oud en bouwvallig. De imkers kunnen in hun nieuwe onderdak een tiental bijenkorven kwijt en hebben nu ook ruim gelegenheid om patiënten van Eckartdal maar ook schoolklassen te vertellen over het nuttige en onmisbare werk van de bijen in het prachtige natuurgebied rond het woonpark Eckartdal.

Voor de gildebroeders van het Catharinagilde Eindhoven-Stad een leuke en leerzame ervaring, die zeker ook heeft bijgedragen tot de onderlinge broederschap. ■

Een aantal gildebroeders voor het gedeeltelijk voltooide bijenhuis. Geheel links Harrie Theunissen de coördinator groenvoorziening van Lunet Zorg.

Opening gildeseizoen met "Bowlingavond"

Op vrijdagavond 30 maart 2012 werd een bowlingavond georganiseerd voor alle jeugdleden van het gilde Sint Catharina en Sint Barbara uit Leende. Met een groot aantal deelnemers vertrokken we vanaf het gildegebouw naar de Bowling in Valkenswaard. Er werd fanatiek gestreden wie van de jongeren de meeste kegels omver kon gooien. Hierbij was Jill van de Broek toch veruit de sterkste. Zij behaalde in 10 beurten 112 punten. Ook de begeleiders lieten zich er niet van weerhouden om de kegels om te gooien. Ook hier hadden we een sterke winnaar. Ruud Janssen behaalde in 10 beurten 187 punten. De gezellige bowlingavond werd daarna afgesloten in het clubgebouw van het gilde St. Catharina en St. Barbara. ■

De opening van het seizoen in volle gang.

Vier jubilarissen in Borkel

Op zaterdag 3 maart 2012 huldigde het gilde Sint Sebastiaan Borkel vier jubilarissen. Nadat de hoofdmann iedereen in het gidelokaal welkom geheten had, begon de huldiging. Als eerste werd Corry van Berkel (97) in de bloemetjes gezet. Vijfentwintig jaar geleden kwam zij in Borkel wonen en werd lid van het gilde. Later is zij naar Acht verhuisd, omdat het openbaar vervoer in Borkel werd opgeheven. Nu woont ze nog zelfstandig in Acht. Gerard van Dijk, Wim van Deursen en Marianne Ahrens, ook allemaal vijfentwintig jaar lid, kregen allen een beeldje en een zilveren speld opgestoken. Na de huldiging was even een gezellig samenzijn, waarna de gildebroeders en zusters huiswaarts keerden, om 's avonds terug te keren voor de algemene jaarvergadering. Hier werden de prijzen voor beste schutters van het jaar uitgereikt. ■

Vlnr: De jubilarissen Marianne Ahrens, Gerard van Dijk, Corry van Berkel en Wim van Deursen.

Het laatste schot

Via Henk ben ik nu bij U terecht gekomen. Vorig jaar in Riethoven heb ik getracht, met succes om het laatste schot vast te leggen bij koning der koningen op de gildedag Kring Kempenland. Ik, Huub Pero, ben sinds een jaar bezig met een nieuwe hobby fotografie, om zo mooie plaatjes te schieten, echter ditmaal zonder kruisboog. Normaal gaat het schieten met de kruisboog me ook goed af, maar deze foto vind ik zelf ook een voltreffer. Het was een geweldige dag, met alle optimale omstandigheden om foto's te schieten, volgens onze cursus fotografie die ik in Lommel volg. Echter onze huidige koning Jo Mollen kon het net niet winnen van de erkende schutter John Hoevenaars van Sint Joris Hapert. De nieuwe uitdaging is om met mijn nieuwe hobby fotografie en het gilde, nog meer bij elkaar te "schieten". ■

Een raak fotoshot van Huub.

Toekomst DES gewaarborgd

In verband met de veiligheid van het kruisboogschieten, wordt een uitzondering gemaakt met de lengte van dit kringnieuwsbericht. Als dit nu toegepast wordt bij het kruisboogschieten op wip of op de vogel, kan het "onveilige" terrein worden verkleind van 35 bij 35 meter naar 10 bij 10 meter. Dat laatste is vooral van belang bij onderlinge wedstrijden en op gildedagen waar soms tien bomen worden gebruikt voor wedstrijden.

Al vanaf 1972 schieten de gilden van Eersel, Duizel en Steensel onderling vier keer per jaar op een zondagmorgen op het schietterrein van het gilde van Sint Catharina en Barbara op de Rosheuvel in Eersel. Gildebreders kunnen personeel schieten met de kruisboog en met het geweer. Elk gilde zorgt voor een korps voor beide disciplines. Voor het personeelschieten zijn dag- en zilverprijzen te winnen. Iedereen heeft van het jaar ervoor een gemiddelde. Dat gemiddelde bepaalt of een schutter bij een bepaalde wedstrijd in aanmerking komt voor een van die dagprijzen.

De schutters in actie op de nieuwe boom.

Schiet hij vandaag boven zijn gemiddelde dan is de kans groot dat hij een dagprijs wint. De zilverprijzen zijn voor de schutters die aan het eind van het seizoen de meeste treffers hebben. Het korps voor geweer en kruisboog hoeft niet hetzelfde te zijn en kan per wedstrijd van een andere samenstelling zijn. De korpsprijzen worden beschikbaar gesteld door de zilverschenkers. Deze zilverschenkers worden op de middag van de laatste wedstrijd uitgenodigd om bij de prijsuitreiking aanwezig te zijn. Voordat aan de prijsuitreiking wordt begonnen schieten de koningen om de titel "koning der koningen" en mogen ook de zilverschenkers op een vogel schieten. De winnaar schenkt de aanwezigen tijdens de prijsuitreiking een aantal consumpties. Bovendien mag de winnaar aangeven welk gilde het wisselschild, dat door mr. Panken beschikbaar is gesteld, een jaar in zijn bezit mag hebben. Alles gebeurt al veertig jaar in een bijzonder goede sfeer. Iedereen vindt het een leuke competitie en is zeer tevreden. Het geheel staat onder leiding van de schietcommissie, die bestaat uit vier leden, van elk gilde een. Enkele leden van de schietcommissie doen dit werk inmiddels al veertig jaar. Elke keer nemen ruim veertig schutters deel aan de wedstrijden. Ze schieten bijna allemaal met kruisboog en geweer. Tot twee jaar terug werd het scoutinggebouw gebruikt als kantine. Sinds vorig jaar heeft het gilde van Sint Catharina en Barbara een prachtig eigen onderkomen. Op het veld wat veelal door de scouting wordt gebruikt, stonden tot vorig jaar de kruisboogbomen. Ze waren opgesteld tegen de rand van het grasveld en het bos. Dit was niet altijd even veilig. Er mochten echter geen bomen worden gerooid. Daarom werd er, bij gebrek aan beter, toch geschoten. Toen bekend werd dat het ook mogelijk was om met pijlenvangers te schieten hebben er de nodige heftige discussies binnen het jaarlijkse overleg plaatsgevonden. Bij de laatste vergadering werd afgesproken dat er gewerkt ging worden aan pijlenvangers. Harrie Maas van het Catharina en Barbaragilde en Jac Maas van het gilde Sint Lucia hebben er hun schouders onder gezet. Vooral dankzij de vele energie die er door Harrie Maas is ingestoken, zijn er nu twee kruisboogbomen met pijlenvanger geplaatst midden in de bossen, zonder een naaldboom te rooien. Daardoor is het veld

waar de kruisboogbomen eerst stonden helemaal voor de scouting beschikbaar en hoeven er tussen de scouting en de gilden geen agenda's meer naast elkaar gelegd te worden. Jac Maas heeft de bomen gemaakt en Harrie Maas heeft de pijlenvangers ontworpen. Hierbij heeft hij veel medewerking ontvangen van zijn werkgever, metaalbedrijf Willems. Daarom is in de ene pijlenvanger het logo van het gilde van Sint Catharina en Barbara verwerkt en bevat de andere pijlenvanger aan de zijkant het logo van metaalbedrijf Willems. De eerste wedstrijd van 2012 heeft inmiddels plaatsgevonden. Gesteld kan worden dat de pijlenvangers perfect werken. Alle pijlen belanden binnen drie meter van de schutter. Daarmee is de competitie tussen de gilden van Duizel, Eersel en Steensel (DES) voor de toekomst gewaarborgd. ■

De schutsboom tussen de bomen.

De pijlenvanger van Willems.

Vier jubilarissen bij Sint Antonius en Sint Sebastianus Gilde Gemert

Eén ridderorde, twee leden van verdienste, één nieuwe deken en vier jubilarissen, dat waren in het kort uitgedrukt hoogtepunten op de jaarlijkse teerdag van het gilde. Een ridderorde was er voor de vijftigjarige jubilaris Theo van den Elsen, vorig jaar al tot eredecken benoemd, voor alle verdiensten voor gilde, kerk, natuur en politiek.

De nieuwe deken Jeroen Brouwers.

Als twaalfjarige werd hij door vader Antoon op het standaardpaard gezet, omdat er geen ruiter beschikbaar was en vanaf 1963 was hij hoofdvendelier. De aftredende bestuursleden Harrie van den Elsen en Wout Brouwers werden wegens hun langjarige verdiensten als bestuurslid tot lid van verdienste benoemd. Voor laatstgenoemde was er nog de eer, dat zijn tweeëntwintigjarige zoon Jeroen tot nieuwe deken werd benoemd, nog altijd een eer voor de familie. Vader, moeder, opa en oma waren trots, dat er na zevenendertig jaar weer een deken in de familie kwam.

Vier jubilarissen waren er te huldigen Henk Donkers werd vijftwintig jaar geleden tot nieuwe deken benoemd, Anneke van Zeeland-Crooijmans werd in 1986 koningin naast haar man Adriaan en toen hij zich opnieuw tot koning schoot bleef zij dat tot 1990. ■

Jubilaris en afscheid van dekenschrjver

Zaterdag 25 februari 2012 werd de uitgestelde jaarlijkse teerdag van het Sint Antonius Abt Gilde, Deurne gehouden. De dag begon met een mis voorgedaan door pastoor Paul Janssen. Deze werd opgeluisterd door het koor van de vier Deurnese gilden. Bij terugkeer in het gildehuis stond de koffietafel klaar. Op deze dag werd jubilaris Henk van de Kerkhof, vijftiengintig jaar lid, gehuldigd. Hij kreeg een zilveren speldje aangeboden. Huub Manders kreeg een zilveren schild aangeboden, omdat hij zijn functie als dekenschrjver na zesentwintig jaar overdroeg aan Hennie van Dam. Huub werd benoemd tot eredekenschrjver wegens zijn grote verdienste. 's Middags was er een rondgang door het dorp met een bezoek aan enkele horeca gelegenheden.

Vanaf zeven uur werd een receptie aangeboden voor de Jubilaris Henk van de Kerkhof en Huub Manders. ■

Henk van de Kerkhof (rechts), vijftiengintig jaar gildebroeder.

Huub Manders (rechts), eredekenschrjver.

Vendelhulde voor vijfenzeventigjarige gildebroeder Frits van de Ven

Zondag acht januari 2012 trok het Gilde van Sint Antonius Abt naar zorgcentrum Sonnenhove in Someren om daar, op zijn tweeënnegentigste verjaardag, gildebroeder Frits van de Ven een vendelhulde te brengen bij gelegenheid van zijn vijfenzeventigjarig gildejubiläum. Frits: "Bij ons in de familie is een jubileum als dat van mij geen uitzondering; mijn vader was vijfenzeventig jaar lid, oom Fried tachtig jaar en neef Driek loopt ook al tegen de vijfenzeventig jaar aan." Frits werd op zijn zeventiende, in 1937, tijdens Lierop kermis door Johan van Eijk ingeschreven. Trots is hij dat zijn zes zonen lid zijn, maar vier zijn uitgevaard over het land en kunnen daarom niet actief deelnemen aan gildeactiviteiten, maar twee zonen, Ton en Guus, wonende rond Lierop, zijn geüniformeerd, evenals kleinkind Dirk en schoondochter Hannie. De families Van de Ven hebben op dit moment zestien gildeleden. Frits bewaart zijn prettigste herinneringen aan de jaren 1984 – 1986, toen hij koning van het gilde was. Maar hoe vreugde en verdriet kort bij elkaar kunnen liggen blijkt wel uit het feit, dat Frits op 19 februari 2012 is overleden. Tijdens de jaarlijkse teerdag had het gilde acht jubilarissen in hun midden. ■

Frits van de Ven met zijn zonen Ton en Guus en kleinzoon Dirk.

Zittend v.l.n.r. Martien Verberne, Jan van den Eijnden (60 jaar lid) en Jan van Gestel (25 jaar lid). Staande v.l.n.r. Frits Aarts, Piet Verberne (50 jaar lid), Henk Bukkems, Wim van Bussel en Joost van Gestel (25 jaar lid).

Keizerlijke jubilaris

Het Sint Servatiusgilde Lieshout heeft zaterdag 10 december 2011 Frits Vorstenbosch gehuldigd in verband met zijn vijftienvigjarig keizerschap. Tevens werd er stil gestaan bij zijn veertigjarig huwelijk met Annie. Ook het feit dat Frits vijftenzestig jaar was geworden werd door de staande deken aangehaald. Van het gilde kreeg Frits een zilveren speld aan geboden, en zijn vrouw Annie kreeg voor haar inzet een bos bloemen. Frits is al meer dan veertig jaar lid van het Sint Servatiusgilde. Dankzij zijn vader Bert, die zijn zonen mee nam naar het schieten, is het gilde blijven leven. Aan het einde van de huldiging heeft Frits het gilde verrast door twee pieken aan te bieden. ■

Frits met zijn vrouw Annie.

Teerdag 2012 in vernieuwd onderkomen Sint Ambrosiusgilde Baardwijk

Dinsdag 10 januari was het voor het Sint Ambrosiusgilde Baardwijk haar jaarlijkse teerdag. Deze dag werd voor de eerste keer gehouden in hun nieuwe onderkomen "De Korf". De dag ging van start met de traditionele tocht naar de Sint Clemenskerk te Baardwijk alwaar pastoor Dorssers tijdens de dienst zijn zegen gaf aan het gilde. Hierna werd een vendelgroet gebracht door vendelier Toon van Buul en werd de dag voortgezet in de Korf waar zij ontvangen werden door drie gildezusters met koffie. Na de koffietafel werd er gebiljart, gekeerd, gedart en bijgepraat tot een uur of vijf, want toen was het tijd om de partners op te halen voor de gezellige feestavond. Deze feestavond werd muzikaal omlijst door disco Rian, sinds jaar en dag de muzikale leverancier voor het Sint Ambrosiusgilde. Hoofdman Henk Pullens dankte alle leden voor hun inzet voor het tot stand komen van "De Korf" en in het bijzonder tweede hoofdman Bertus van Daalen voor het bedenken en uitvoeren van een geweldige binnenbaan voor de lichtbuis. ■

Polonaise in De Korf.

Vaandels, Vendels en Vlaggen
Joke Willigers

Zand 33, 5757 RX Liessel
Tel.: (0493) 34 25 68 Fax (0842) 25 21 71
info@willigers.eu www.vaandel-vendel.nl

olafs

T 06 101 950 77
graphic & webdesign

Hooiland 15 | 5663 HL Geldrop | info@olafs.nl | www.olafs.nl

Is Jouw mede-lezer nog geen abonnee?

De Gildetrom het blad voor jong en oud.

Nieuwe hoofdman Sint Ambrosiusgilde Baardwijk

Na tweeënveertig jaar de functie vervuld te hebben van hoofdman van het Sint Ambrosiusgilde Baardwijk, vond Henk Pullens het tijd worden om het stokje door te geven aan de volgende generatie. De overige leden vonden dat zijn jarenlange inzet als hoofdman niet ongemerkt voorbij mocht gaan. Als dank voor zijn verdiensten werd hij daarom, tot zijn grote verrassing, benoemd tot erehoofdman en werd hem de bij de titel behorende sjerp overhandigd. Omdat Henk zijn functie neerlegde moest er een nieuwe hoofdman gekozen worden. Zijn zoon, René Pullens, stelde zich verkiesbaar en werd op 13 februari 2012 met unanieme stemmen gekozen tot nieuwe hoofdman van het Sint Ambrosiusgilde. ■

Henk Pullens overhandigt de hoofdmanhamer aan zijn zoon René, de nieuwe hoofdman.

Luchtbukscompetitie eindigt in 'nek aan nek' race

Op 1 april (geen grap) was de slotwedstrijd van de luchtbukscompetitie 2011/2012 bij het gilde Sint Crispinus & Sint Crispinianus van Besoijen. Deze competitie liep van 6 november tot 1 april en vult de winterperiode omdat er in de winter niet op de wip wordt geschoten. De competitie werd goed bezocht en voor het eerst in jaren was de eindsprint erg spannend. Tijdens de competitie kunnen er maximaal 1500 punten geschoten worden, waarbij Bas van Loon en Sander Oome (allebei tamboer) elkaar de loef af probeerden te steken. De laatste kaart die werd geschoten bepaalde wie er kampioen werd. Sander Oome won de strijd met 1314 punten tegen 1312 punten, dus slechts met 2 punten verschil. Ad v/d Houdt won de opgelegd (65+ & jeugd) competitie met 1386 punten. In november kunnen de concurrenten zich op deze manier weer met elkaar meten, tot dan gaan wij weer schieten op de wip. ■

Felicitaties voor de winnaar.

Nieuwe hoofdman Sint Barbaragilde Dinther

Tijdens de ledenvergadering op 15 maart 2012 werd Jan van Eerd gekozen tot hoofdman van het Sint Barbaragilde Dinther. Jan was door de overheid als kandidaat voorgedragen en er waren geen tegenkandidaten. Nico van Zutphen was herkiesbaar als tweede jongdeken (deken rentmeester) en werd herbenoemd. Het was aan Eugène om de nieuwe hoofdman te installeren en hij deed dit door het omhangen van het hoofdmanschild en het aanreiken van de oude hoofdstaf. De oude hoofdstaf wordt alleen nog ceremonieel gebruikt daar deze te fragiel en te kostbaar is voor dagelijks gebruik. Voor Fred van den Berg had scheidend hoofdman Eugène een verrassing in de vorm van een mooi oud familiestuk, zijnde een wandelstok met zilveren knop en zilveren punt, die al drie hoofdliden lang als hoofdstok gediend had. Het gilde schonk hij een prachtige zilveren hoofdstaf, waarvan het lansgedeelte identiek is aan de oude staf maar nu helemaal van zilver en heeft op de plaats van de kwast nu zilveren lamellen met teksten. Na de felicitaties was het aan de nieuwe hoofdman om de vergadering te sluiten. ■

Installatie nieuwe hoofdman.

Gildekring "Hoge Schuts" neemt afscheid van Theo Hanegraaf

In de ledenvergadering van gildekring "Hoge Schuts" is op donderdag 8 maart 2012 in het gildehuis van het Sint Antonius-Abt gilde Nuland afscheid genomen van Theo Hanegraaf als bestuurslid. Zijn echtgenote Lenie ontving van de kringhoofdman een bos bloemen, met een dankwoord.

In het kort de verdiensten van Theo voor de gildekring:

- pionier in 1973 bij de oprichting van de schietcommissie
 - sinds 1983 de zorg over het Hoge Schutsblad
 - van 1982 t/m 2012 lid van de overheid van gildekring Hoge Schuts,
- Een zwak voorstel vindt bij Theo weinig genade, hij heeft een duidelijke mening. Pas bij een goede overtuiging door derden is hij bereid zijn mening bij te stellen. Discussies gaat hij nooit uit de weg maar bij betere standpunten van zijn medegildebroeders is hij altijd bereid om er over na te denken en er op terug te komen. Niet eigenwijs dus, maar een goede medebestuurder. Een gemeente handdruk bij het komen en gaan is een van zijn kenmerken. Door de overheid van gildekring Hoge Schuts wordt voorgesteld hem te eren als erelid van gildekring "Hoge Schuts". ■

Theo Hanegraaf wordt onderscheiden.

Onderscheidingen in Elshout

Tijdens de Nieuwjaarsvergadering van de OLV Schuts uit Elshout op 7 januari 2012 zijn Frie Klerks en Sjaan Schalken voor hun veertigjarig lidmaatschap van de Schuts én voor de activiteiten en functies die zij al die jaren hebben verricht en vervuld, onderscheiden door Jack Goudsmits, hoofdman van de Kring Maasland. Sjaan ontving de kringonderscheiding in zilver en Frie kreeg de kringonderscheiding in zilver met vuurslag. Namens de OLV Schuts feliciteren wij de jubilarissen van harte. ■

Sint Hubertusgilde Drunen heeft een nieuwe puntenkoning

In de maand maart komen de schutters van het gilde weer bijeen. Na in de wintermaanden te hebben geoefend voor vendelen, trommen en wat onderhoud aan het eigen terrein komt het Sint Hubertusgilde uit de winterperiode. Op de derde zondag van maart begint de competitie. Tijdens de tweede schietronde wordt er geschoten om de titel puntenkoning. Het gaat erom op deze dag de schutter te zijn met de meeste treffers. Slechts een van de drieëndertig schutters miste een schot van de twaalf. Jeroen van de Wiel, net vijftien jaar oud, is deze dag de beste. Hij mag zich nu puntenkoning noemen. Aan deze titel is de wisselbeker, vernoemd naar Jan Klerks, verbonden welke de vorm heeft van een liggend hert. Het is de tweede keer dat een jeugdlid deze prijs heeft gewonnen. Na nog wat gezellig bijeen geweest te zijn is het gilde weer huiswaarts gegaan. ■

Uitreiking wisselbeker aan Jeroen van de Wiel.

De onderscheiden jubilarissen (Sjaan links en Frie rechts).

Wintercompetitie kruisboogschieten Dommelgroep beslist!!

25 maart 2012 is in Gemonde afgekampt op de kruisboog op wip schieten in de kring Dommelgroepverband. In de A-klasse waren er vier schutters die géén misser hadden laten noteren in de reguliere competitie. Deze vier zijn leden van één van beide Gemonde gilden, nl. Toon Pennings van het Sint Anthonius Sint Sebastiaangilde en Martien van de Loo, Wilfred en Johnny van der Leest van het Sint Joris & Sint Catharinagilde. Als eerste werd er gemist door Toon waarna Martien volgde, waardoor de finale een herhaling werd van vorig jaar. Dit jaar waren de rollen precies omgekeerd. Op het 10e schot liet Wilfred een misser noteren welke al wel was geraakt door Johnny, waardoor laatstgenoemde winnaar werd in deze hoogste klasse. Nol van Kemenade van het Sint Antonius Abtgilde uit Liempde werd winnaar in de B klasse. Winnaar in de C klasse werd Dirk Geerts, eveneens lid van het Sint Joris & Sint Catharinagilde. Het viertallenklassement werd net zoals voorgaande jaren gewonnen door de schutters van het Sint Joris & Sint Catharinagilde uit Gemonde. ■

De winnaars v.l.n.r. Dirk Geerts, Nol van Kemenade en Johnny van der Leest.

Installatie gildeheer Sint Ambrosius Haarsteeg

Tijdens de statiedag op zaterdag 14 januari 2012 van het gilde Sint Ambrosius te Haarsteeg is als opvolger van pastoor Jesudoss de huidige pastoor van Haarsteeg, Nieuwkuijk en Vlijmen, pastoor Lebrun geïnstalleerd als de nieuwe gildeheer. Pastoor drs. David Lebrun, afkomstig uit Vlaanderen, werd priester gewijd in 1996 na zijn studies in Louvain-la-Neuve, 's-Hertogenbosch, Tilburg en Antwerpen. Naast zijn drukke werkzaamheden als pastoor van genoemde parochies is hij ook als docent verbonden aan het St. Jans Centrum te 's-Hertogenbosch. Zijn bijzondere belangstelling gaat uit naar onderzoek naar "Geloof en ontwikkeling van de moderne identiteit", hetgeen hem een eigentijdse geestelijk leidsman maakt. Enige spanning tussen het huidige gildeleven en de traditionele band met de katholieke kerk valt niet te ontkennen. Pastoor Lebrun zal daarin ongetwijfeld een positieve rol gaan vervullen. Het vrijwel voltallig aanwezige gilde Sint Ambrosius heette pastoor Lebrun na afloop van de gildemis met een vendelgroet van harte welkom en maakte tijdens de uitgebreide koffietafel daarna persoonlijk met hem kennis. ■

Pastoor David Lebrun.

Jubileum Wim de Gouw in Haarsteeg

Wim de Gouw, een actief en toegewijd lid van het gilde Sint Ambrosius Haarsteeg vierde zijn vijftigjarig jubileum. Als zoon van de eigenaar van café Het Kanon is hij echter al bijna zestig jaar betrokken bij het wel en wee van dit gilde, maar pas op zestienjarige leeftijd mocht hij officieel lid worden. Hij herinnert zich heel goed dat in de beginjaren geschoten werd met Beaumont geweren, een overblijfsel uit de Eerste Wereldoorlog. Met loden kogels en dat was niet best voor de omliggende kassen in Haarsteeg en verder werd ook het milieu er niet beter van. Wim schoot zich acht keer tot schutterskoning opgelegd en elf keer tot schutterskoning vrije hand. De bekroning was echter het behalen van gildekoning 2010, getuige het zilveren schild dat hij bij die gelegenheid voor het grootste deel aan het gilde heeft geschonken. Koning zijn weerhoudt Wim er niet van de zorg voor het gehele schuttersterrein op zich te nemen. Bijna iedere dag is hij op de Brukamp te vinden voor het onderhouden van de

schuilgelegenheid
en het omringend
groen. ■

Jubilaris Wim de Gouw.

Burgemeester Jan Boelhouwer erehoofdman

Tijdens de nieuwjaarsreceptie van het Sint Willebrordusgilde Heeswijk werd burgemeester Jan Boelhouwer op het gildeterrein geïnstalleerd als erehoofdman. Deze titel wordt al decennia door het gilde toegekend aan de toegewezen burgemeester. In het bijzijn van zijn echtgenote werd de burgemeester na het afleggen van de eed van trouw ingevendeld door Richard Vermeulen. Nadat de tamboers en bazuinblazers een mooie mars gespeeld hadden werd in het gildehuis het officiële gedeelte verder afgewerkt. De hoofdman gaf aan dat de erehoofdman een nieuw schild droeg in de vorm van een 'Wassenaar'. Een prachtig zilveren schild met een opgelegde Willebrordus, een erehoofdman waardig. Jan Boelhouwer gaf aan zeer vereerd te zijn met deze titel. De ongedwongenheid van het gildewezen, het altijd klaar staan voor elkaar, de vriendschappen onderling en het zomaar zonder ambtsketen met zijn echtgenote binnen te kunnen stappen om als vrienden aan tafel te kunnen gaan zitten, waardeert hij zeer. De gilden hebben een verenigingsvorm die hem persoonlijk aanspreekt en al eeuwen hun bijdrage hebben in de samenleving. Hij gaf aan met behulp van zijn titel graag het gildewezen verder uit te dragen. ■

Jan Boelhouwer en echtgenote worden ingevendeld.

Vernieuwd hoofdmanschild Sint Jorisgilde Helvoirt

Ter gelegenheid van het vijftigjarig huwelijk van Jan en Mariet van de Laar, verzorgde het gilde Sint Joris uit Helvoirt een mis. Na deze dienst schonk Jan van de Laar, dekenschrijver bij het gilde Sint Joris, het gilde een vernieuwd hoofdmanschild. Tijdens de feestelijke receptie namen hoofdman Ad Pijnenburg en koning Ger van Ewijk het schild in ontvangst. Onder grote belangstelling is het schild tijdens de teerdag op 9 januari 2012 in gebruik genomen. ■

Vlnr, Ad Pijnenburg, Henk Geelen (president deken), Jan van de Laar en Ger van Ewijk.

Teerdag bij Sint Antonius Abtgilde Nuland

Op 21 januari 2012 was er een druk programma, wat startte met de gebruikelijke gildemis. Angel de Haas en Frans van der Doelen werden als volwaardig lid ingevendeld. Jubilaris Fokko Kroon werd gehuldigd als vijftigjarige gildebroeder. Ook Ko op 't Hof werd gehuldigd voor zijn vijftigjarige lidmaatschap. Ko is tien jaar actief geweest voor het blad De Gildetrom. Beiden ontvingen het zilveren Antoniuspeldje. Hans Gloudemans, die afgelopen najaar is overleden, werd postuum onderscheiden voor het vijftigjarige jubileum. Zijn vrouw Gonnie en zoon Gerbert namen in zijn naam het Antoniusbeeld in ontvangst. Vorig jaar is Martin van Loon gehuldigd voor eenenveertig jaar trombinstructeur en mocht nu een afscheidsboek vol herinneringen in ontvangst nemen. Als er een nieuwe burgemeester komt, wordt hij normaliter gevraagd als eredeken. Maar bij een waarnemend burgemeester is dat toch even lastiger. Toch voelt het nu voor ons meer vast dan waarnemend en zijn dan ook blij dat burgemeester Roel Augustejn de titel van eredeken heeft willen aanvaarden. Van koning Hans van der Donk kreeg hij een gildesjerp en zilveren draagschild omgehangen.

Bij iedere gildeactiviteit waarbij hij aanwezig kan zijn, zal hij hoed, sjerp en het zilveren schild van eredeken dragen. ■

Onderscheidingen in Nuland.

Onderscheidingen voor Nulandse gildebroeders

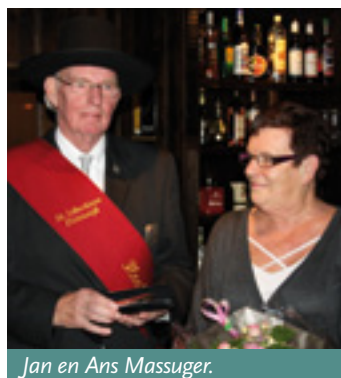
De titel "gildebroeder van het jaar 2011" viel dit jaar het hardwerkend gildelid Twan Leenders ten deel. Naast het lid zijn van de kruisboogcommissie en de jeugdcommissie, heeft hij zich afgelopen jaar enorm ingezet bij de verbouwwerkzaamheden van ons onderkomen "t Gulden Schot". Een terechte waardering voor de grote inspanningen van afgelopen jaar. Theo Hanegraaf is benoemd tot erelid van gildenkring Hoge Schuts. Dit voor zijn enorme inzet voor de gilden, ook buiten Nuland, en omdat hij jaren zeer actief overheidslid is geweest van deze gildenkring. Na een periode van dertig jaar (!!!) heeft hij besloten om met deze functie te stoppen. Op de voorjaarsvergadering van 8 maart 2012, die toevallig in Nuland werd gehouden, ontving Theo uit handen van de hoofdmans van de gildenkring Hans de Visser, de onderscheiding die hierbij hoort. ■

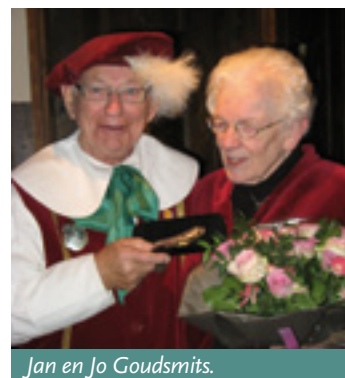
Twan Leenders wordt onderscheiden.

Twee gouden jubilarissen

Zaterdag 21 januari 2012 vierde het Oisterwijkse Sint-Sebastiaangilde de statiedag. Twee gouden jubilarissen vormden het middelpunt, te weten Jan Goudsmits en Jan Massuger en ontvingen hiervoor een zilveren kleinnood. Goudsmits (81) werd in 1961 lid en al in 1963 werd hij vaandrig en daarmee lid van het bestuur en nog steeds draagt hij het gildevaandel. Hij is altijd betrokken geweest bij het (ver)bouwen en aanpassen van de gildeaccommodatie. Vanwege zijn gezondheid kan hij niet meer alles doen, maar hij is verheugd dat 'zijn werk' door andere leden is overgenomen. Vanaf 1979 is hij ook penningmeester en heeft hij het aantal donateurs gestaag uitgebreid onder het motto: "alle kleine beetjes helpen". Zijn vakmanschap als timmerman is om de drie jaar zichtbaar bij het vervaardigen van de houten vogel voor het koningschieten. Massuger (68), hoofdmans van het gilde, is lid geworden in 1962. Evenals zijn broer Gerard moest ook Jan tamboer worden en is dat gebleven tot hij zich in 2000 tot koning schoot. Omdat Wim Knevel in januari 2001 zijn functie als hoofdmans neerlegde en er nog geen opvolger was, werd Jan Massuger statutair als koning waarnemend hoofdmans. In 2003 werd hij formeel tot hoofdmans gekozen. ■

Jan en Ans Massuger.

Jan en Jo Goudsmits.

Jeroen Kuitert eerste gildekoning Sint Barbara en Sint Luciagilde Uden

Voor het eerst sinds haar heroprichting in 2008 hield het Udense gilde het koningschieten bij de Molen van Jetten. Iets wat een tweejaarlijkse traditie gaat worden. Alle protocols betreffende het koningschieten waren vastgesteld. Vanaf het clubhuis ging het gilde naar de Molen van Jetten waar eerst driemaal rond de molen werd gegaan om de kwade invloeden te verdrijven. Gildeheer en plaatsvervangend overdeken Theo van Osch werd vervolgens uitgenodigd om de boom 'te vrijen'. Acht gildebroeders hadden zich ingeschreven voor deelname aan het koningschieten. De eerste schoten waren veelbelovend en de staart van de vogel kwam als snel naar beneden. Bij het 28ste schot kwam de hele vogel naar beneden en de gelukkige schutter was hoofdmans Jeroen Kuitert. Hij werd hiermee de eerste gildekoning van het Udense gilde na de heroprichting. Na het nuttigen van een brandenwijnkje op onze nieuwe koning Jeroen vertrokken de gildeleden en belangstellenden naar de Petruskerk, waar hij door gildeheer Theo van Osch officieel werd geïnstalleerd. ■

V.l.n.r.: De dekens José Huisman, Hidde Nota, Koning Jeroen Kuitert en Peter Berents.

Teerdag Sint Antonius - Sint Sebastiaan Udenhout

Het gilde Sint Antonius - Sint Sebastiaan Udenhout heeft tijdens de teerdag eind januari weer een aantal leden gehuldigd. Tamboer Thom van de Voort ontving voor zijn vijftienvigjarig lidmaatschap een zilveren speld. Ook werden gehuldigd de clubkampioenen geweer, zijnde Harrie Moonen opgelegd en Frans Vriens vrije hand en de eerste winnaar van de kruisboogcompetitie Jos van Doren. De belangrijkste prestatie in 2011 werd geleverd door vijf schutters die zowel de Nederlandse titel opgelegd als vrije hand behaalden. Dit waren Frans en Marcel Manni, Toon en Gerard Weijtmans en Frans Vriens. Als afsluiting van de huldigingen bood koning Toon Weijtmans zijn schild aan in de vorm van een koeienhuid. Verder werd er stilgestaan bij ons prachtig geborduurde gildevaandel uit 1972. Het vaandel lag ter restauratie bij de zusters van Nazareth in België. Het opknappen van dit soort vandenels kost duizenden euro's. Met steun van enkele kleine fondsen, een bijdrage van lid Thom van de Voort en een zeer grote financiële bijdrage van vriend van het gilde Wim Rijkers is het gelukt om het vaandel weer in ere te herstellen. ■

Koning Toon Weijtmans (L) en hoofdmann Johan Vriens met het koningsschild.

Honderddertig jaar broeder- en zusterschap

Op 7 januari 2012 heeft gilde Sint Joris uit Udenhout zijn statiedag gehouden. Dit jaar hadden we drie jubilarissen, te weten Toon Vromans vijftig jaar lid, José Vromans en Ad van Berkel veertig jaar lid. Toon Vromans heeft zijn sporen binnen het gilde ruim verdiend als vendelier, vaandrig, geweschutter, jeu de bouler en kruisboogschutter en beheert hij samen met zijn vrouw Corrie het gildeverblijf. José Vromans was de tweede vrouw die, door haar man Piet, lid werd van het gilde. In de eerste jaren als gewoon lid, later als eerste koningin. Ad van Berkel werd omwille van 'Dorothy' lid. Hij had een oogje op haar laten vallen, maar zijn broer Nelis zal ook wel een rol hebben gespeeld bij het lidmaatschap. Ad is een technicus en als we technische ondersteuning nodig hebben hoor je al snel: 'bel Adje even die weet het wel'. In 1976 werd Ad lid van het bestuur en dat heeft hij zesen-dertig jaar volgehouden. Toon ontving voor zijn jubileum een gildebroeder en José en Ad kregen een zilveren schildje opgespeld. ■

De jubilarissen v.l.n.r.: Ad van Berkel, José Vromans en Toon Vromans.

Nieuwe kringgildepriester- en secretaris voor Land van Cuijk

Zaterdag 28 januari 2012 organiseerde het Sint Antoniusgilde in Sint Anthonis de jaarvergadering van de Kring van Schuttersgilden Land van Cuijk. In de ochtend waren honderdveertig gildebroeders en -zusters in de parochiekerk aanwezig voor een eucharistieviering. Hier werd René Aarden, pastoor van de pastorale eenheid Gassel, Escharen, Velp en Grave door kringvoorzitter Odi Bouwmans, als nieuwe kringgildepriester geïnstalleerd. Piet Vermeeren trad na elf jaar als kringgildepriester terug. Na de viering trokken de deelnemers naar MFA voor een Brabantse koffietafel en de jaarvergadering van de kring. Tijdens deze jaarvergadering nam Evert Vos van de Cloveniers of Schutterye tot Grave afscheid als kringsecretaris en werd zijn plaats ingenomen door Marcel Janssen van het Sint Lambertus Gilde uit Milsbeek(L). ■

Pastoor Aarden wordt geïnstalleerd als Kringgildepriester.

Installatie van Marcel Janssen als kringsecretaris.

Koppermaandag en teerdag in Blitterswijk

Maandag 16 januari 2012 kwamen vanaf twee uur de gildebroeders en -zusters van het Sint Antonius Abt Gilde, Blitterswijk en andere belangstellenden in café de Zwart bij elkaar voor de viering van Koppermaandag. Na een prima Duits broodbuffet ging de belangstelling uit naar een mooie tentoonstelling "25 jaar eigen schietterrein", verzorgd door Hay Gooren. Verder werden foto's op scherm vertoond van het afgelopen jaar. De film over de jeugd-gil-dedag die op 28 mei 2011 werd georganiseerd voor de Blitterswijkse jeugd, werd ook met interesse bekeken. Dinsdag 17 januari 2012 was het de teerdag voor het gilde. Er werd een bezoek gebracht aan het Sint Antoniuskapelletje, waar de traditionele borrel werd genuttigd. Na de koffietafel volgde de jaarvergadering. Hierbij werd Pascal Franssen gehuldigd voor zijn vijftienvigjarig lidmaatschap, in die periode schoot hij zich vier keer koning. Carla Claessens werd schutsvrouw 2011. Koning Leon Thiesen en koningin Ans Thiesen-Drabbels boden het gilde een mooi koningsschild aan, vervaardigd door de Blitterswijkse goud- en zilver-smid Ben van Loenhout, ook gildelid. Chèr Gooren - de Koning - werd geprezen voor het maken van de nieuwe kragen en manchetten voor zestig uniformen. ■

Een blik op de tentoonstelling.

Vijf jubilarissen in Zeeland

Het Sint Jacobusgilde, Zeeland heeft dit jaar weer vijf jubilarissen in het zonnetje gezet. Koos van Dongen, Jan van Schaijk en Toon van Dongen ontvingen de zilveren jacobusschelp met oorkonde voor hun vijftigjarige lidmaatschap en Leo Rijkers en Theo Cornelissen voor hun veertigjarige jubileum. Het gilde heeft sinds 2011 weer een standaardruiter. Deze heeft op de gildedag in Heijen deelgenomen aan de optocht en wedstrijd. Dit jaar is het het paard zelf dat voor uitbreiding zorgde. Op 1 april 2012 heeft zij een prachtige hengstveulen op de wereld gezet. Het Sint Jacobusgilde feliciteert de standaardruiter Gerard Bongers en zijn paard Leolenas met deze mooie aanwinst. ■

Vlnr. Theo Cornelissen en Leo Rijkers veertig jaar lid.

Vlnr. Toon van Dongen, Jan van Schaijk en Koos van Dongen vijftig jaar lid.

Sint Lambertusgilde Milsbeek

Tijdens de teeravond van het Sint Lambertusgilde, Milsbeek kreeg kapitein Eric Janssen het vijftigjarige jubileumspeldje opgeprikt. Jan Laemers kreeg een speldje voor zijn veertigjarige lidmaatschap. Frans van Schaijk kon er door ziekte helaas niet bij zijn. De overheid zal hem thuis decoreren voor zijn veertigjarige jubileum. Huub Janssen kreeg het vijftigjarige jubileumspeldje uitgereikt. ■

Vlnr. Jan Laemers, Huub Janssen met echtgenote Riekje, Eric Janssen met echtgenote Corina.

Een gouden gildebroeder in Wernhout

Louis van Opstal werd op 24-02-1962 aangenomen als lid van het Gilde Sint-Jan Wernhout. Zeven jaar later werd hij penningmeestersecretaris, een functie die hij met precisie zesendertig jaar heeft vervuld. De uitnodigingen met agenda's werden door hem met de hand geschreven en op de fiets rondgebracht. Later deed hij dat met de auto, samen met zijn echtgenote Jeanne, die hem altijd bijstond. Ook het penningmeesterschap nam hij zeer accuraat en zorgvuldig op, toen nog centenkwesities, maar het gaf toch veel werk. Louis had een duidelijke stem en was altijd in voor een grapje en een lach! Hij hield van tradities bij het gilde, en kwam daar niet aan! Maar hij moest toch toezien dat er andere tijden kwamen en zich neerleggen bij deze nieuwe ontwikkelingen. ■

De uitreiking van de kringonderscheiding bij Louis thuis.

Een kringonderscheiding voor pastor Damen

Toespraak door de secretaris van Kring Baronie en Markiezaat, Rien de Krom. 'Geachte aanwezigen, na het grote gildefeest in 1986 hier in Hoogerheide georganiseerd door het Sint-Sebastiaangilde en het vertrek van pater

De koningin van het Sint-Sebastiaangilde, Hoogerheide speldt de kringonderscheiding op.

Alexander, nam pastor Damen het stokje over als Gildeheer van het gilde. In de jaren die achter ons liggen heeft hij de gildebroeders en -zusters altijd bijgestaan in vreugde en verdriet. Ondanks dat hij met pensioen is, wil dat nog niet zeggen dat hij in ruste is. Het uitvoeren van zijn ambt zien we dan ook weer terug in een aantal activiteiten. Zoals toeristenpastor in Renesse en bedevaartpastor in Lourdes, Rome, Fatima en Zegge. Pastor Damen besloot ongeveer vijftig jaar geleden als vierentwintigjarige het bakkersvak vaarwel te zeggen en ging naar het seminarie voor een opleiding

tot priester. Hij werd op 21 juni 1971 door mgr. Ernst tot priester gewijd en vierde in juni 2011 het veertigjarig priesterjubileum. Door u de kringonderscheiding op te spelden, is het een blijk van waardering voor al het werk wat u als pastor / gildeheer binnen het gilde, maar ook daarbuiten heeft gedaan. Ik spreek namens iedereen die hier aanwezig is de hoop uit, dat u van deze onderscheiding mag genieten en hem nog jaren in een goede gezondheid mag dragen.' ■

Koninklijke onderscheiding voor Cees Daemen

Binnen de Gemeente Zundert zijn er vier gilden aanwezig waaronder ook het Sint Bavogilde, Rijsbergen. Het college van b & w en de gemeenteraad van Zundert hebben besloten deze vier gilden in het jaar 2012 te gaan bezoeken in de vorm van een werkbezoek. Voor Cees Daemen lag er de taak om dit gezelschap rond te leiden in hun gildelokaal. Het geweer werd gehanteerd door de aanwezige gasten en ze probeerden de roos te raken. Daarnaast was een tentoonstelling ingericht, waarbij nader kennis gemaakt kon worden met het gilde. Dit bezoek had echter een bijzonder tintje. Het was nog niet genoeg voor gildebroeder Cees Daemen, die op 1 oktober 2011 al een kringonderscheiding kreeg opgespeld. Cees zette zich niet alleen in voor het gilde, maar ook voor de lokale bevolking van Rijsbergen. Nadat de burgemeester van Zundert, mevrouw Poppe - de Looff, ook opperdeken van het gilde, had opgesomd wat Cees allemaal gedaan heeft, speldde zij hem een koninklijke onderscheiding op. ■

Een trotse Cees Daemen naast burgemeester mevrouw Poppe – de Looff.

Nieuwe overdeken gilde Sint Sebastiaan Oudenbosch

Op zaterdagochtend 21 januari 2012 startte de jaarlijkse teerdag van het gilde uit Oudenbosch met een dienst in de Hellemonskapel onder de basiliek. In deze dienst heeft de nieuwe burgemeester Giel Janssen de functie van overdeken overgenomen van oud-burgemeester André Osterloh. Ten overstaan van Martien de Bont als erehoofdman, de koning, deken, schatbewaarder, luitenant en officier legde de nieuwe overdeken zijn belofte af met de hand op de oude handboog. André Osterloh vervulde deze functie vanaf 1998 en kreeg hiervoor als dank een

zilveren schild aangeboden. Overeenkomstig de caert uit 1566, fungeerde de schout van Oudenbosch e.o. (later drossaard genoemd) als hoofdman van het gilde. Dit tot het jaar 1786. Toen werd de hoofdmanfunctie door een gildebroeder vervuld zonder machtiging door de drossaard. Volgens voorganger pastoor Maickel Prasing heeft het gilde Sint Sebastiaan een lange, eerbiedwaardige geschiedenis en neemt het een belangrijke plaats in in de historie van Oudenbosch. Na de dienst vierde het gilde haar jaarlijkse teerdag. ■

In het midden de nieuwe overdeken burgemeester Giel Janssen.

Oud-burgemeester krijgt als dank een zilver schild.

Installatie overdeken Gilde Sint Sebastiaan Bergen op Zoom / Borgvliet

Tijdens de jaarvergadering van het Sint Sebastiaangilde Bergen op Zoom / Borgvliet in maart 2011 heeft de burgemeester van Bergen op Zoom, Han Polman zich kandidaat gesteld voor de functie van overdeken. De officiële installatie tot die functie vond plaats tijdens de naamdag van Sint Sebastiaan, op 22 januari 2012. Door aflegging van de eed van trouw, gepaard gaande met een hand op de handboog, verklaarde de overdeken tegenover het gilde trouw te zijn aan het gilde en, waar het voor hem mogelijk is, hen te ondersteunen en mede de gildetradities in de stad Bergen op Zoom uit te dragen. ■

Met trots toont overdeken, burgemeester Han Polman zijn sjerp.

Het kost maar 5 euro

Het kost maar 5 euro om een advertentie van vier regels in 'De Gildetrom' te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent. U kunt de tekst, maximaal 4 Gildetrom regels, sturen aan:
De Gildetrom, Beukendreef 39, 5056 CA
Berkel-Enschot. Voeg het geld in contanten er bij.

Pausmis in Den Haag

Zondag 22 april 2012 was het voor de derde keer dat het Sint Ambrosiusgilde, Gilze de Pausmis bij gelegenheid van de zevende verjaardag van de pauskeuze van Benedictus XVI opluisterde. Het gilde vertrok in de vroege morgen met de bus naar Den Haag, vergezeld door een afvaardiging van het kringbestuur van Baronie en Markiezaat. De weersvoorspellingen beloofde niet veel goeds, maar ondanks dat vertrokken we vol goede moed. In de mooi gerestaureerde parochiekerk Sint Jacobus de Meerdere werd het gezelschap opgewacht door veel genodigden uit binnen- en buitenland. Kardinaal W. Eijk, tweede kardinaal van Nederland sinds 18 februari 2012, ging voor. Hij werd bijgestaan door bisschoppen uit de andere bisdommen van ons land. Na de mis was er een ontvangst bij de nuntius op het bisschoppelijk paleis in Den Haag. Waar we na het afleggen van de eed van trouw en een vendelhulde in de tuin werden uitgenodigd voor een broodje en koffie. Ter afsluiting van de dag hebben we met de bus een stukje van de bollenroute gereden. De prachtige velden met hun mooie kleuren waren ook indrukwekkend. Het mooie weer dat we de gehele dag hebben gehad heeft daar zeker aan bijgedragen. ■

Het Sint Ambrosiusgilde in Den Haag.

Vendelier, vaandrig en tamboer op het priesterkoor.

Over ‘slapende’, ‘heropgerichte’ en ‘heringerichte’ gilden

Het Gildewezen kent allerlei bijzondere rituelen, gebruiken en benamingen. Dat moet vooral ook zo blijven. De gilden danken hun voortbestaan in belangrijke mate aan de koestering van tradities. Tot de gildcultuur behoort ook de hantering van de termen ‘slapende’ en ‘heropgerichte’ gilden. De vraag luidt wat daaronder mag worden verstaan.

Bij een ‘slapend’ gilde pleegt te worden gedacht aan een gilde waarvan de laatste broeder of zuster het leven heeft gelaten of anderszins als zodanig uit het zicht is verdwenen. Maar er is nog een kist vol gildezilver, er staan nog vendels op de pastoriezolder en ook slingeren nog ergens trommen, bazuinen, geweren en kruisbogen. De administratie ligt ergens in een kast weg te kwijnen. Men mag hopen dat degene die het licht uitdoet als laatste wapenfeit een zorgvuldige conservering van de spullen voor ogen staat. De statuten kunnen daar regels voor geven.

Naar Nederlands recht bestaan ‘slapende’ gilden niet. Een gilde is een gewone vereniging, die wordt ontbonden zodra het laatste lid de pijp aan Maarten geeft. Zo lang nog één lid bestaat, leeft de vereniging. Niet steeds zal het vast te stellen zijn of er nog iemand is die zich lid van de vereniging noemt en zich ook als zodanig gedraagt.

Als een slapend gilde niet kan bestaan, rijst de vraag aan wie de gilde-attributen toebehoren. Daarin dienen de statuten te voorzien. Als geen regeling is getroffen, ontstaat een juridisch probleem. Verdedigbaar is de stelling dat dan de betrokken goederen aan de Staat der Nederlanden toevallen. In de praktijk zullen ze echter onder iemands hoede zijn. Dan kan worden betoogd dat de betrokken persoon of organisatie optreedt als een soort zaakwaarnemer. Deze dient dan als een goed huisvader voor de spullen te zorgen. Wordt het gilde ‘heropgericht’ dan dient hij de zaken ter beschikking van het nieuwe gilde te stellen.

‘Heroprichting’ van een gilde bestaat eigenlijk niet. Oprichting is oprichting. Het woord ‘her’ duidt er echter op dat het de bedoeling van de oprichters is, het nieuwe gilde in sociaal-cultureel opzicht te beschouwen als een voortzetting van een ter ziele gegaan gilde. Dat geeft hen dan een aanspraak op afgifte van de gildeschatten en gildeattributen.

Naar ik begrijp, wordt ook wel eens de uitdrukking ‘herinrichting’ van een gilde gebezigd. Juridisch is dat een nietszeggende term. Je kunt je huis opnieuw ‘inrichten’ door bijvoorbeeld het meubilair te vernieuwen maar in gildeverband zou ik niet weten wat ik er mee aan moet. Ik vermoed dat ‘heroprichting’ bedoeld wordt.

Martin Jan van Mourik
Sint Barbara Gilde Ravenstein ■

VAN LOON

CONFECTIE

GILDENKLEDING MET “TRADITIE”

VRAAG VRIJBLIJVEND EEN OFFERTE AAN!

WWW.VANLOONCONFECTIE.NL INFO@VANLOONCONFECTIE.NL TEL.: 06-28459024

Deze uitspraak is van opperdeken Thom van der Weijden na de installatie van de nieuwe hoofdman van het Alphen Sint Willibrordusgilde op 10 april 2012, voorafgaande aan de opening van het schietseizoen. Aan het einde van de eucharistieviering in de Willibrorduskerk installeerde hoofdman Anton van Tilborg zijn opvolger Ton van Waes. Ook installeerde hij Cees Peijs tot keizer en bood Richard van Es diezelfde avond zijn koningsschild aan.

Verandering van wei doet

Het is druk in het Alphense gildehuis vroeg op de avond van deze derde paasdag. Gildezusters schenken koffie, gildebroeders zoeken elkaar op, hoofdman Anton van Tilborg controleert of de lector zijn teksten bij zich heeft, regerend-deken Ton van Waes heet de gasten welkom en deken-schrijver Jos Huijben regelt interne zaken.

INSTALLATIES

De kerkdienst staat in het teken van Pasen en gaat over vriendschap en samen delen. Na het Onze Vader installeert hoofdman Anton van Tilborg keizer Cees Peijs. Het is al lang geleden dat Cees keizer schoot, maar hij moest wachten op zijn installatie totdat de vorige keizer Wim van Dijk overleed. Cees legt zijn rechterhand op het vaandel en legt de geloften van het keizerschap af, hij belooft zich als een waardig keizer te gedragen en een voorbeeld te zijn tot groei en bloei van het gilde. Cees zet zijn handtekening met veer en inkt in het gildeboek waarna de opperdeken hem de keizersiersels omhangt. Dan legt Ton van Waes zijn rechterhand op het vaandel. Hij zegt: „Heden, bij mijn installatie als hoofdman beloof ik in het bijzijn van alle gildebroeders en –zusters, mijn taak naar beste vermogen uit te oefenen tot welzijn van het gilde.” Ook Ton schrijft zijn naam in het gildeboek. De oud-hoofdman draagt de hoofdmansikkel en hoofdmanstaf over aan Ton van Waes, die daarmee de leiding over het gilde krijgt. Buiten vinden de vernieuwing van de eed van trouw en een vendelgroet plaats.

EIEREN NA PASEN

In het gildehuis zitten de oudere gildezusters al aan de gedekte tafel, de gekookte eieren en de boterhammen liggen klaar. Met het ‘paaseieren eten’ openen de schutters elk jaar

Agnes en Ton van Waes.

het schietseizoen.

EREHOOFDMAN

Na het eten spreekt opperdeken Thom van der Weijden over veranderingen en vernieuwingen. Hij steekt de loftrompet over de vele verdiensten van de scheidende hoofdman en heet de nieuwe hoofdman welkom. De opperdeken benadrukt dat verandering niet betekent dat het oude niet goed was, maar dat verandering vernieuwing met zich te weeg brengt. En dat verandering geen revolutie maar evolutie is. Als dank voor zijn inzet en prestaties krijgt Anton de titel van erehoofdman.

AANBIEDING KONINGSSCHILD

Voordat Richard van Es zijn koningsschild aanbiedt memoreert hij dat hij drie jaar daarvoor op een schietfeestje kennis had gemaakt met het gilde. Richard wil hiermee het belang van schietfeestjes benadrukken, hij ziet het als een middel om leden te werven. Zijn koningsschild heeft de vorm van een fororolletje met twee negatieven. Hij koos hiervoor omdat hij bij een bedrijf werkt dat o.a. fotopapier produceert en ontwikkelt. In de twee negatieven zijn alle liefdes uit zijn leven gegraveerd: een hoefijzer met de naam van zijn vrouw Fieke, de namen van de

familieleden Kees, Louisa, Nicole en Kristal, zijn huis, zijn handboog, een schatkist die zijn secretariaat voor een bouwinitiatief symboliseert en de camper. De camper geeft aan dat het belangrijk is om vrienden te hebben die te koesteren.

DE GAANDE HOOFDMAN

Anton van Tilborg (70) heeft een lange staat van dienst. Op 1 september 1957 werd hij lid van handboogschutterij Concordia, op 21 april 1987 werd hij hoofdman en in april 2004 kreeg hij een kringonderscheiding. Hij beschouwt de vele tijd die hij in het bestuurswerk stak als een uit de hand gelopen hobby: „Omdat mijn vader, Jan van Tilborg, tien jaren hoofdman is geweest, ben ik van jongs af in het gildewezen opgegroeid.” Anton is gestopt omdat hij het beter voor het gilde vindt en beter voor hem zelf. Beter voor het gilde omdat een nieuwe voorzitter gepaard gaat met vernieuwingen en beter voor hem zelf, omdat hij (te) veel met het gilde bezig was. Hij is ook lid van de barcommissie en doet de inkopen.

Anton is met recht trots op de verwezenlijking van het gildehuis, een eigen home. Anton deed dat met de hulp van opperdeken Lamberti, huisarts in Alphen. „Iedereen lachte me uit toen ik het bouwplan ter sprake bracht. In de laatste vergadering van de gemeente Alphen-Riel in 1996 werd mijn plan, inclusief de benodigde subsidie aangenomen.” De subsidieaanvraag werd precies op tijd, of eigenlijk op het laatste nippertje, ingediend en goedgekeurd. Tot 1997 was Alphen de hoofdplaats van de gemeente Alphen-Riel. Deze gemeente is bij de herindeling opgeheven, waarna Alphen de hoofdplaats is geworden van de nieuwe gemeente

Bernadette en Anton van Tilborg.

Keizer Cees Peijs en echtgenote.

de koeien goed

Alphen-Chaam, bij deze gemeente bleken de subsidiemogelijkheden minder te zijn dan in Alphen-Riel.

Ook denkt Anton denkt met plezier terug aan de organisatie van de gildedagen door zijn gilde. Hij vond het leuk om samen met anderen een kringdag voor elkaar te krijgen. Het gilde leverde veel ontmoetingen op en hij kon er leren van anderen. Maar de vergaderingen zal hij zeker niet missen. Hij vindt dat het gilde in goede handen is bij de nieuwe hoofdman en is blij dat hij de verantwoording niet meer hoeft te dragen.

DE KOMENDE HOOFDMAN

Het gilde ligt Ton van Waes (64) na aan het

hart, hij heeft er echt zin in. Samenwerken staat bij hem voorop. En hij wil ervoor zorgen dat het gilde geen schietvereniging wordt, zoals het vroeger ook was, maar een gilde blijft met alle disciplines van dien. Hij wil het gilde promoten, vooral bij de jeugd. Het gilde in Raamsdonk wil volgend jaar een kindergildedag houden voorafgaande aan de eigenlijke kringdag, mits er uiteraard voldoende aanmeldingen zijn. Aan Ton zal het niet liggen, zijn grote wens is daar naar toe te gaan met een Alphens kindergilde.

Zijn motto is: „Praat niet over, maar met elkaar.” ■

Het Sint Willibrordusgilde uit Alphen

- Op 10 september 1966 richtten leden van handboogschutterij Concordia in Alphen het Sint Willibrordusgilde op.
- Wanneer er voor het eerst in Alphen een schutterij is opgericht, is nog niet achterhaald.
- Het Sint Willibrordusgilde heeft sinds 2001 een nieuw gildehuis met overdekte schietbaan. De ruwbouw is gezet en het overige werk is door de eigen leden verzet.
- Het gilde telt zestig leden.
- Men schiet eens per jaar om de titel van gildekoning en om die van de schutterskoning.
- Het gilde koos voor de toepassing van het moderne verenigingsrecht. De hoofdman wordt niet voor het leven benoemd, maar gekozen voor een bestuurstermijn van vijf jaar. Na vijf jaar mag hij zich opnieuw verkiesbaar stellen. De andere bestuursleden worden gekozen voor een termijn van drie jaar.
- De opperdeken heeft de functie van sociaal raadsman, hij bemiddelt bij geschillen en conflicten. Hoewel hij deel uitmaakt van de overheid staat hij boven de overheid, hij is onafhankelijk waardoor hij zijn werk als mediator beter kan verrichten.

Ton van Waes legt eed af.

Nieuwe jeugd op Teerdag bij gilde Sint Antonius Abt Nuland

Op 21 januari 2012 was er ook nu weer een vol programma wat startte met de gebruikelijke gildemis, waarbij er maar liefst vijf nieuwe jeugdleden voor het eerst meeliepen, te weten Wessel, Jari, Max en Milan op de trom en Rick met een jeugdvendel. De zestienjarige jeugdleden Wesly van Hirtum en Niek van der Dussen werden ingevendeld als volwassen lid. ■

De nieuwe jeugdleden van Nuland.

Jeugd Kring Baronie en Markiezaat voor het eerst bij elkaar

Ofschoon nog met moeite, want studie en andere activiteiten zijn voor jeugdige gildeleden vaak een beletsel om present te zijn bij het gilde, is de Commissie Jeugd van kring Baronie en Markiezaat er toch in geslaagd om op zondag 1 april 2012 een vijftiental jonge gildeleden bijeen te brengen voor een ontmoetingsmiddag. De stimulans van contactpersonen binnen de gilden van Bergen op Zoom, Etten-Leur, Raamsdonk en Sprundel bleek hierbij onmisbaar.

Traditioneel boogschieten was het thema. Schieten met een kale boog, zoals dit al sinds eeuwen door onze voorouders gebeurde. Dat wil zeggen, zonder gebruik te maken van een vizier of van andere hulpmiddelen, gewoon met pijl en boog. Ook voor gildeleden die normaal met geweer of met kruisboog schieten kan dat een plezierige kennismaking zijn. In het Gildehof van het Sint-Bavogilde in Raamsdonk werden de deelnemers rond het middaguur welkom geheten door Rien de Krom, voorzitter van de Commissie Jeugd. Dirk Wijkhuijzen, trainer van de Nederlandse Handboogbond, gaf daarna een korte uitleg over de basisprincipes. Op drie naast elkaar geplaatste doelen kreeg iedereen de gelegenheid om, onder leiding van ervaren schutters, de eerste pijlen de goede richting in te schieten. Bij de meesten lukte het aardig.

Na deze instructie en ervaring was er voorzien in een maaltijd. Behalve de jeugdleden behoorden ook de begeleiders van de gilden, de trainers en Henny Hoppenbrouwers, voorzitter van het kringbestuur, tot de genodigden. Zo'n gezamenlijke lunch past binnen de verbroederingsgedachte van het gilde.

Daarna verhuisde het gezelschap naar een klein populierenbos aan de rand van Raamsdonk. Door de instructeurs waren hier tien namaakdieren uitgezet, verspreid tussen de bomen, op gemakkelijke en wat moeilijkere plekken en met gevarieerde afstanden. Officieel heet deze manier van schieten 3-D verschiëting, drie dimensionaal. In groepjes, met begeleiding, werd het gehele traject belopen en beschoten. En er was zelfs nog tijd om daarna nog een ronde af te leggen. Aanvankelijk hoorde je reacties als 'Ik wil niet op dieren schieten'. Maar zo in de natuur heeft het met pijl-en-boog-schieten toch een eigen aantrekkelijkheid. 'Dat moeten we met de senioren ook eens doen' hoorde je op het eind.

De scores werden bijgehouden. Michiel de Been, Marvin Martens en Elio Nass eindigden met de beste resultaten. Zij zijn alle drie lid van gilden die de handboog als wapen hebben. (Een volgende keer moeten we wellicht onderscheid maken tussen handboog- en gewoegilden.) Henny Hoppenbrouwers dankte iedereen aan het eind voor de zinvolle middag en het sportieve gebeuren. Dat de deelnemers dit konden beamen blijkt uit een reactie, na afloop bij thuiskomst, via de email: 'Nogmaals bedankt voor de leuke dag voor de jeugd, zij hebben genoten'. ■

Gezellig schieten in het bos.

Jeugd en de gilden

De zorg van individuele gildebroeders en -zusters over de toekomst van zijn of haar gilde is een veel besproken onderwerp onder d'n boom, in de doelen maar zeker ook aan de bestuurstaafel. Die bezorgdheid is terecht, de wereld verandert in een ras tempo, ook het Brabantse land ontkomt daar niet aan. Individualisering, schaalvergroting, 24-uurs-economie, digitalisering, prestatiegerichtheid, identiteit, globalisering en urbanisering zijn termen die veelvuldig vallen en waarmee de mens anno 2012 te maken heeft. De invloed van dit alles laat zich ook voelen in de vele verenigingen en gilden die Brabant rijk is. In brede kring treedt vergrijzing op waardoor de slagvaardigheid van verenigingen, instellingen en veel gilden snel terug loopt. Veel verenigingen en stichtingen kampen nu al met problemen bij het invullen van functies en taken. Ook is dikwijls de samenstelling van het ledenbestand tegenwoordig geen representant meer van de bevolking. De gilden reageren wisselend op deze ontwikkelingen. Berusten in hun lot en accepteren dat het zo loopt is een te veel voorkomend verschijnsel:

“T zal onze tèd wèl duure, d'r zal wèl gin behoefte mir naor zèèn, ze zulle ôns nie misse”.

Dat laatste zal mogelijk waar zijn, niemand zal ze missen maar het is wel een duidelijke verarming van de plaatselijke gemeenschap.

GEEN BESTAANSRECHT

Gelukkig zijn er ook veel gilden die de problemen onderkennen en op zoek zijn naar een gezonde toekomst voor hun gilde. Die zoektocht zal een langdurig proces zijn waarbij pijnlijke besluiten zeker niet uit de weg moeten worden gegaan. Bestaansrecht vanuit een traditie vol symboliek en oude gewoontes is geen vanzelfsprekende zaak meer. Een gilde moet zijn bestaansrecht bevechten door midden in de samenleving te gaan staan en mensen te inspireren met oude waarden en normen als basis. Zelfreflectie kan het soms stoffige en oubollige imago van de gilden aan het licht brengen, ook kan zelfreflectie voorkomen dat men zich buiten de tijdsgeest plaatst met alle gevolgen van dien.

De kerntaken van de gilden worden met veelkleurige optochten en luid tromgeroffel niet zichtbaar voor de toeschouwer. Pronken met fraaie tradities die zichzelf niet meer vernieuwen en daarom niet meer door het publiek worden begrepen, verhoogt zeker ook niet het maatschappelijk draagvlak wat essentieel is voor een gilde. Er moet gezocht worden naar een nieuw elan.

VOLWAARDIGE PLAATS

Zelfingenomenheid met alles wat een gilde in het verleden betekend heeft werkt bepaald niet inspirerend op jeugd die zou overwegen lid te worden van een gilde. De aandacht moet op de toekomst gericht zijn die met eigentijdse middelen veilig moet worden gesteld vanuit de waarden en normen uit het verleden. Zich spiegelen aan de historische stedelijke schuttersgilden geeft een zeer vertekend beeld naar de ontstaansgeschiedenis van veel broederschappen waaruit de gilden in de dorpen zijn ontstaan. Men kan zich afvragen of men het gilde een dienst bewijst met die vergelijking. Een voorbeeld hiervan is de kleurrijke erfenis van de gilden uit de 20e eeuw de kostumering. Steeds meer een onoverkomelijke barrière voor mensen die het gedachtegoed

van harte ondersteunen maar vanwege het dragen van een quasi middeleeuws kostuum niet toetreden tot een gilde. Voor de jeugd geldt dit in het bijzonder, als zij wat ouder worden willen zij in een uniform of kostuum absoluut niet herkend worden. De traditionele gildebroeders en -zusters begrijpen daar dikwijls helemaal niets van, maar dat onbegrip is wederzijds. Daarom zijn voorlichting, onderzoek en zelfreflectie pijlers waarop een toekomstvisie kan worden ontwikkeld en beleid worden afgestemd.

De gilden hebben van oudsher de jeugd weinig tot niets te bieden gehad. De Brabantse gilden werden bevolkt door de oudere generaties die dikwijls een belang bij een lidmaatschap hadden. Maatschappelijk aanzien en verkeren tussen gelijkgestemden vormde veelal een doel. Voor boeren was het interessant omdat de gilden nogal eens 'grootgrondbezitter' waren en er een tekort was aan cultuurgrond.

De gilden die onafgebroken door de eeuwen heen hebben bestaan hadden dat veelal te danken aan hun bezittingen waardoor de erflaters verzekerd waren van opvolgers en inkomsten. Die opvolgers kwamen dan wel uit de familie. Hierdoor bonden families zich dikwijls vele generaties achtereenvolgend aan het gilde. Dit had natuurlijk wel tot gevolg dat er weinig tolerantie was voor nieuwe aanwas. Men 'schutte' de gilden af. Dit deed zich gelden in de steden maar ook op het platteland, tot op de dag van vandaag is dat dan ook waarneembaar. Door deze ontwikkelingen uit het verleden was er voor de jeugd weinig ruimte om zich te ontwikkelen en te ontplooiën.

Jeugd die vanuit een familietraditie (van vader op zoon/dochter) toetreedt zien we, als zij op een leeftijd komen waarop zij ontdekken dat er meer is tussen hemel en aarde, vertrekken bij de guld. Zich richten op nieuwe jeugdige leden heeft dan ook geen enkele zin als binnen het gilde geen cultuuromslag heeft plaatsgevonden waarbij de jeugd een volwaardige plaats heeft binnen de organisatie. Verantwoordelijkheden spelen hierbij in belangrijke mate een rol.

Men is snel geneigd om de schuld bij de 'hedendaagse jeugd' te leggen, maar dat is te gemakkelijk en onjuist. Zij zouden nergens meer belangstelling voor hebben. Niets is minder waar! Verschillende gilden bewijzen dat ook, zij hebben een hechte groep jonge mensen die samen veel plezier maken en staan voor de grondwaarden van het gildewezen: broederschap en dienstbaarheid.

Het is van het grootste belang dat de al bij een gilde aangesloten Brabantse jeugd de aandacht krijgt die zij verdient. Er moeten meer activiteiten worden ontwikkeld waarbij zij in competitie en broederschap samenkomen. Dit zal een aantrekkend effect op jonge mensen hebben. Dit kan echter alleen groeien als de individuele gilden een volwaardige plaats voor hen innemen binnen hun organisatie.

NIET BEGREPEN

Veel mensen kijken toe en vinden de historische gilden een verrijking van het maatschappelijk cultureel leven. Als men dan informeert of zij niet actief betrokken willen worden bij die gilden krijgt men in vele gevallen als antwoord: "Het gilde, dat is niets voor mij!" Bij een dergelijk antwoord is het van belang om door te vragen. Waarom is het niet interessant om zich bij een gilde aan te sluiten als men daarvoor wel een warme belangstelling heeft? Bij de motivering van die antwoorden komen vele zaken aan de orde waarnaar de gilden eens kritisch >>>

zouden moeten kijken. Vooringenomen standpunten, weinig realiteitszin en een hoge mate van conservatisme liggen nog te vaak ten grondslag aan de besluitvorming bij vele gildeoverheden. Als het over de hierboven omschreven zaken gaat, is het zo vaak bejubelde en overgewaardeerde ‘gildebroederschap’ ook heel ver te zoeken. Respect voor andere zienswijzen en ideeën brengt mensen juist tot elkaar, het getuigt van broederschap. In gezamenlijkheid zoeken naar nieuwe wegen biedt een garantie voor een zekere toekomst.

Wil men aan een actief ledenbeleid voor jonge mensen gaan werken dan zal men eerst intern orde op zaken moeten stellen waarbij de huidige leden centraal moeten staan. Hoe komt het dat jeugdige gildebroeders en –zusters op een bepaalde leeftijd massaal afhaken? Allereerst zal men hierop het antwoord moeten zoeken, om vervolgens gericht maatregelen te nemen die er voor zorgen dat de jeugd de gildetraditie overneemt en uitdraagt.

Gildebroeder zijn is een beleving, een christelijke levenswijze die van binnenuit gevoed wordt. Deze beleving kan men enkel ondergaan als actief gildebroeder. Dit maakt het extra moeilijk, maar niet onmogelijk, om het publiek duidelijk te maken waar het gilde voor staat. Het gevolg hiervan is wel dat het gildebroederschap door velen niet begrepen

wordt, waardoor het imago in negatieve zin wordt versterkt.

De beleving van een gildebroeder of –zuster staat dikwijls haaks op wat de buitenstaander ervaart. Dit spanningsveld kan men enkel oplossen door aan een breed maatschappelijk draagvlak te werken, duidelijk zichtbaar te zijn in de gemeenschap en de jeugd te benaderen met allerlei projecten en samenwerkingsverbanden. Binnen de Brabantse kringen zijn diverse kringcommissies actief met jeugdbeleid, daarnaast coördineert de federatieve commissie van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden het jeugdbeleid van de Brabantse gilden. Deze commissies ontwikkelen beleid en activiteiten om de Brabantse jeugd enthousiast te maken voor het gildewezen, daarnaast staan zij klaar om individuele gilden te ondersteunen bij het ontwikkelen van jeugdbeleid in de ruimste zin van het woord.

Een gilde, waarin alle generaties vertegenwoordigd zijn, dat verantwoordelijkheden in gezamenlijkheid deelt en zichtbaar aanwezig is, kan met vertrouwen de toekomst tegemoet zien. Die gilden zijn in staat om de jeugd iets te bieden en daarnaast het cultureel erfgoed, wat het Brabantse gildewezen duidelijk is, door te geven van de erflaters aan nieuwe generaties die de gilden zullen gaan bevolken. ■

Lunchbezoek in het gildehuis van sint Catharina

Voor het tweede jaar op rij heeft gilde Sint Catharina uit Den Dungen de groepen 8 van de basisscholen uit Den Dungen op de lunch uitgenodigd. Het gilde gaat niet naar de school, maar haalt de jeugd naar het gildehuis. Lekker even een frisse neus, dan kan dat wat er verteld wordt, beter worden opgenomen.

In 2012 trok op vier dinsdagen in maart telkens een vrolijke optocht vanaf een basisschool naar het gildehuis. De drie groepen 8 waren door gilde Sint Catharina uit Den Dungen uitgenodigd voor een lunch in het gildehuis. Iedere dinsdag één groep.

Tijdens het eten van de broodjes vlees en kaas (daarna pas zoet!) werd door gildebroeder en archivaris Rien van Nuland aan de hand van aanwezig materiaal verteld. Zo werd bijvoorbeeld het koningszilver getoond, het oudste schildje dateert van 1559, het hoofdvaandel met het schitterende borduurwerk en heel veel interesse was er voor de oude kruisboog.

Na wat over het gildewezen te hebben verteld werd de klas in tweeën gedeeld. De ene helft van de groep ging naar de speciaal voor de jeugd aangelegde schietbaan en de andere helft speelde een jeu de bouleswedstrijd. Er zaten behoorlijk wat talenten bij de jeu de boulers, de meiden deden niet onder voor de jongens. Aan de kreten te horen, was het soms behoorlijk spannend.

Met de jeugd als belangrijkste doelgroep is de schietbaan aangelegd. Hierin kan met handboog of luchtbuks worden geschoten. Voor de jeugd zijn nieuwe handbogen aangeschaft, deze zijn minder zwaar en gemakkelijker hanteerbaar. Toch werd er gereageerd dat je voor het schieten met de handboog wel wat spierballen moet hebben, je moet de boog gespannen houden en op het juiste moment de pijl laten gaan. Na wat oefenschoten begon de echte wedstrijd.

Ieder kreeg na het schieten zijn eigen ingevulde kaartje.

De eerste drie weken van maart kwam er per dinsdag een groep 8 op de lunch. Na het jeu de boules en de schietwedstrijd kwam er per groep een eerste, tweede en derde prijswinnaar uit naar voren. Deze kregen de bijbehorende gouden, zilveren of bronzen medaille uitgereikt. Voor de gouden medaillewinnar was er ook nog een bijbehorende oorkonde “schutterskoning groep 8”.

Een aantal van de jongelui kwam ‘s avonds weer oefenen voor het afkampen op dinsdag 27 maart. Want die winnaar mag zich “Schutterskoning basisscholen Den Dungen 2012” noemen en krijgt een bijbehorende grote medaille.

Uitleg tijdens de lunch in het gidelokaal.

Dinsdag 27 maart 2012 heerste er spanning in het gildehuis, de gildebroeders hadden de schietbaan in orde gemaakt, er was flink boodschappen in huis gehaald, want er werden drie groepen 8 verwacht voor de lunch. Om eindeloos broodjes smeren te voorkomen, was er gekozen voor boterhammen met knakworst. Een hele grote pan, want die jeugd kan er wat van! Meester Sjaak en juffrouw Lout waren er ook om de gouden, zilveren en bronzen medaillehouders aan te moedigen. Met een warm zonnetje was het goed toeven op het gildeterrein. De boterham met knakworst of ander beleg, melk, jus d'orange, thee gingen er goed in.

Tijdens het schieten zat de jeugd lekker op het grasveld, in de buurt van de schietboom voor geweer. De bak waar op wordt geschoten, hangt nu nog laag, voor het schieten wordt deze tot in de top van de mast

In discussie rond de schuttsbomen.

omhoog gehesen. Bij deze boom wordt altijd "opgelegd" geschoten. Dat wil zeggen dat het geweer op een standaard ligt en er enkel in opwaartse richting wordt geschoten. Bij leken gaat dit nog verder, dan wordt het geweer in een affuit geplaatst. Hiermee kan er niet afgeweken worden van de schietrichting. Het enige wat mis kan gaan, is dat een leek de bak van het gilde raakt. Het schieten met geweer mag vanaf zestien jaar.

De drie winnaars per groep 8, uiteindelijk totaal tien personen (want er was één gedeelde tweede plaats), waren deze middag de uitdaging aangegaan, om tegen elkaar af te kampen. Doel was één schutterskoning groep 8 te krijgen. Je zag de spanning op de gezichten, maar het was bewonderenswaardig hoe de deelnemers zich tot rust wisten te manen en zich te concentreren op het schieten.

In optocht naar het gildeterrein.

Sander Dijkstra van basisschool De Wegwijzer mag zich uiteindelijk "Schutterskoning basisscholen Den Dungen" noemen. Hij ontving een bijbehorende medaille en oorkonde.

Een aantal van de jongelui is ook op dinsdagavond vaste bezoeker geworden in het gildehuis en heeft zich aangemeld als lid van het gilde Sint Catharina. Deze jongelui zijn gestart met vendelles.

Het Gilde Sint Catharina kijkt heel tevreden terug op deze serie lunchbezoeken van de groepen 8 van de basisscholen van Den Dungen. Het waren plezierige bezoeken, spannende wedstrijden, leergierige gasten en vooral goede eters! ■

De jeugd bij elkaar.

IN MEMORIAM

PIET VAN DEN MAAGDENBERG

Sint-Sebastiaan, Bergen op Zoom/Borgvliet (Baronie en Markiezaat)

Op 31 maart 2012 overleed gildebroeder Piet van den Maagdenberg (79). Hij was ruim vijftig jaar lid van het gilde in Bergen op Zoom/Borgvliet.

HANS MAAS

Sint Hubertus, Berkel (Maasland)

Op 29 december 2011 kreeg het gilde het droeve bericht dat Hans Maas was overleden. Hans was elf jaar lid en hij was naast schutter ook schatbewaarder.

JAN VAN GENECHTEN

Sint-Odulphus, Best (Kwartier van Oirschot)

Maandag 27 februari 2012 overleed gildebroeder Jan van Genechten (70).

Jan was sinds 1999 lid van het gilde en ruim dertien jaar een graag geziene gildebroeder.

Ondanks zijn slechte gezondheid van de laatste jaren, maar dankzij de goede verzorging van zijn

vrouw Annie, was Jan bij vrijwel alle activiteiten van het gilde aanwezig.

PIET VERBAARSCHOT

Sint-Antonius Abt, Deurne (Peelland)

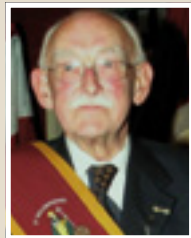
Op 10 januari 2012 overleed gildebroeder Piet Verbaarschot (88). Hij was 67 jaar een verdienstelijk lid, waarbij hij verschillende functies bekleedde zoals onder andere als hoofdman. Ook zat hij in het kringbestuur, de vendelcommissie en was hij jurylid.

HARRIE JACOBS

Sint Jan Baptist, Duizel, (Kempenland)

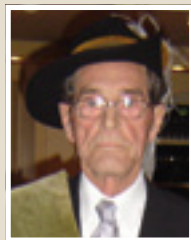
Harrie Jacobs (86) overleed op 17 april 2012. Hij was seizoendeken, ouderling, zilverdrager en tweëndertig jaar lid. In 2004 stelde hij zijn weilanden ter beschikking, waarop een groot deel van de kringgildedag kon worden gehouden. Harrie was ook actief tijdens de bouw van het gildehuis.

PIET WALBOOMERS

Sint Willebrordusgilde, Esch (Maasland)

Op 1 maart 2012 overleed in zijn woonplaats Deurne, gildeheer en oud-burgemeester van de voormalige gemeente Esch, Piet Walboomers (83). Kort na zijn benoeming in 1969 te Esch, trad hij toe als gildeheer. In 2009 herdacht men nog zijn robijnen jubileum als gildeheer.

HUUB VAN SAMBEEK

St. Antonius Abt, Escharen (Land van Cuijk)

Op 24 september 2011 overleed Huub van Sambeek (91). Huub van Sambeek was lid sinds 6-11-1938 en dus 73 jaar lid. De laatste jaren was Huub eredeken, erelid en lid van de raad van wijzen. Huub was in 1984, 1988, 1989 en 2003 koning.

AD RAAIJMAKERS

Heilig Kruis, Genwen (Kempenland)

Ad Raaijmakers was nog maar een paar jaar gildebroeder, maar had zich al duidelijk als gildebroeder geprofileerd. Hij organiseerde het geweeschieten en fungeerde als wapenmeester. In 2010 schoot Ad zich koning, waar hij bijzonder trots op was. Vanwege een ernstige ziekte kon Ad in 2011 zijn titel niet meer verdedigen. In december 2011 schonk hij in het bijzijn van zijn familie en nagenoeg alle gildeleden zijn koningschild aan het gilde.

JAN DE LOUW

Heilig kruis, Genwen (Kempenland)

Jan de Louw was ruim zestig jaar gildebroeder en zat meer dan vijftientig jaar in de overheid.

Jan was een prominent vendelier, later werd hij een beducht kruisboogschutter. Jan was Lid in de orde van Oranje Nassau en drager van de medaille in zilver van de gemeente Nuenen Gerwen en Nederwetten.

THEO VAN DE GRIENDT

Sint Ambrosius, Haarsteeg (Maasland)

Op 23 december 2011 hebben wij afscheid moeten nemen van Theo van de Griendt (68). Hij was ruim veertig jaar een actief lid. We kenden hem als "de kastelein", eerst van Het Kanon, later van herberg de Muntel. Hij was een graag geziene man.

CEES VAN DE PUT

Sint Joris, Hapert (Kempenland)

Op 26 februari 2011 is plotseling Cees van de Put overleden. Cees was iemand die altijd op de achtergrond klaar stond. Niets was hem te veel. Het beheer van het gildeonderkomen, samen met zijn vrouw Jo, het verzorgen van terrein en schutsbomen, dit alles was bij Cees in goede handen. Cees was gildebroeder sinds 1993.

JO BROEREN

Sint Willebrordus, Heeswijk (Maasland)

Op dinsdag 7 februari 2012 overleed gildelid Jo Broeren (83). Jo was achtentwintig jaar lid.

FRITS VAN DE VEN

Sint-Antonius Abt, Lierop (Peelland)

Op zondag 19 februari 2012 overleed Lieropse oudste gildebroeder Frits van de Ven op (92). Zijn gilde bracht hem op 8 januari nog een vendelhulde bij gelegenheid van zijn 75-jarig gildejubiläum. Frits van de Ven was piekenier, zilverdrager en koning van 1984 – 1986. Voor de vele diensten kreeg hij in 1987 en 1997 een kringonderscheiding en in 1997 ook een gemeentelijke.

HUUB BAGGEN

Sint-Hubertus, Leur (Baronie en Markiezaat)

Het gilde van Leur kreeg op 26 maart 2012 het bericht, dat Huub Baggen was overleden. Huub was vanaf de heropricting in 1980 lid en één van de zeventien leden die beëdigd zijn in november 1981. Hij was een verdienstelijk kruisboogschutter en droeg in de beginjaren het zilvervest.

LOUIS SMETS

Sint-Martinus, Luijksgestel (Kempenland)

Op zondag 29 april 2012 overleed Louis Smets (83). Aan het einde van een gezellig uitstapje van het gilde, zaterdag 28 april, waarvan Louis erg genoten heeft, sloeg voor Louis het noodlot toe. Het adequate optreden van enkele gildebroeders en zusters heeft niet mogen baten. Louis was sinds 1980 lid en tot 2006 zilverdrager.

ALBERT THIJSSSEN

Sint Lambertus, Milsbeek (Land van Cuijk)

Albert was sinds 26 mei 1994 actief lid van het gilde. Bij de diverse activiteiten was Albert geüniformeerd aanwezig. Na het wegvallen van zijn vrouw Marietje, "hoefde" het voor Albert allemaal niet meer zo. Hij heeft toen zijn uniform ingeleverd, maar is steunend lid gebleven.

FERRY VAN ROOIJ

Sint-Sebastiaan en Barbara, Moergestel (Kwartier van Oirschot)

Op 14 maart 2012 overleed gildebroeder Ferry van Rooij (56). Ferry was sinds 1991 lid van het gilde als handboogschutter op doel. Toen Ferry ziek werd, werd zijn bezoek aan het gilde wat minder, maar als het kon kwam hij altijd nog even naar de schietbaan.

FOKKO KROON

Sint Antonius Abt, Nuland (Maasland)

Op 23 februari 2012 is gildebroeder Fokko Kroon (70) ten gevolge van een noodlottig verkeersongeval overleden. Fokko vierde onlangs nog zijn vijftigjarige lidmaatschap. Fokko was een verdienstelijk schutter en was actief lid van de terreincommissie.

ANTOON VAN ESCH

Sint Sebastiaan, Oirschot (Kwartier van Oirschot)

Op 17 februari 2012 overleed erearchivaris Antoon van Esch (83). Hij was veertig jaar lid, zat onder andere in de SAT-commissie, commissie Landjuweel 1980, commissie en schrijver van 450 jaar Caert en medeschrijver van het boek Verguld met de Guld. Voor al dit werk werd hij door de

Kring en NBFS onderscheiden. Hij had ook een koninklijke onderscheiding. Antoon was archivaris van 1974 tot 1999.

TOON AARTS

Broederschap van onser Lieve Vrouwe, Oirschot (kwartier van oirschot)

Op 8 maart 2012 overleed gildebroeder Toon Aarts (66). Vanaf 1957 was hij lid en ruim veertig jaar lid van de overheid. Toon begon als vendelier en later werd hij schutter. Vier keer was hij koning. Ook was hij enkele keren waarnemend hoofdman.

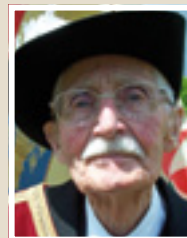

HEIN HORSTING

Sint-Joris, Reusel (Kempenland)

Gildebroeder en eredecken Hein Horsting (93) overleed op 28 februari 2012. Hij was achtenvijftig jaar lid. Hij was dekenschrijver van 1956 tot 1959; hoofdman van 1970 tot 1980 en eredecken sinds 1980.

Daarnaast was hij zes jaar lid van het dagelijks bestuur van Kring Kempenland als Penningmeester; en sinds 1980 is hij ereraadsheer. Hij is onderscheiden door het Kwartier van Oirschot en door Kring Kempenland voor de vele verdiensten.

GEERT SCHOLS

Sint Sebastiaan van Willem III, Tilburg (Kwartier van Oirschot)

Op 10 februari 2012 is gildebroeder Geert Schols (62) plotseling overleden. De laatste jaren was hij actief als alpherez (vaandeldrager) en lid van de schietcommissie. Zijn plotselinge heengaan heeft het gilde zeer geschokt.

JAN VAN GEELKERKEN

Sint Antonius Abt, Vorstenbosch (Maasland)

Op 23 februari 2012 overleed Jan van Geelkerken (82). Jan was eenentwintig jaar lid waarvan vele jaren als kruisboogschutter.

PAUL ESSER

Sint Antonius Abt, Vorstenbosch (Maasland)

Paul Esser (89) is op vrijdag 9 december 2011 overleden. Hij was meer dan vijftig jaar lid, waarvan het grootste deel als beschermheer en de laatste tijd als erelid. Paul heeft het kruisboogschieten binnen ons gilde een goede start gegeven door het schenken van de eerste kruisboog in de jaren tachtig.

Mogen zij allen rusten in vrede

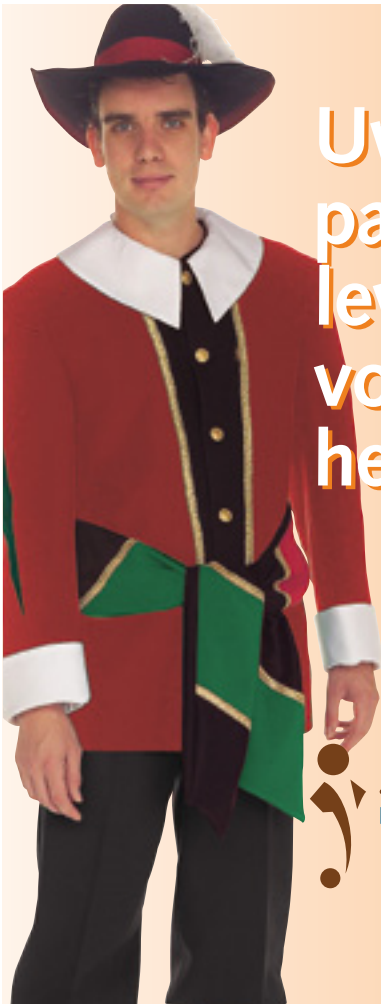
WAPENKASTEN IN STAAL

Europees gekeurd

Vanaf 6 geweren
Hoogte 1.50 + 1.75 m
Prijs vanaf € 300/stuk

Voor meer info :
Serrebouw Vandendijk N.V.
Weertersteenweg 451
3640 Kinrooi - België
Tel 0032 89 700 130
info@vandendijk.be
www.vandendijk.be

Uw totaal pakket leverancier voor het gilde

van Herp
music fashion

Handelsweg 15-15a
5071 NT Udenhout
Tel.: 013-511 49 23
Mob: 06-54 29 63 66
Internet: www.musicfashion.nl
E-mail: info@musicfashion.nl

GILDETROM AD KOLSTERS

HET ADRES VOOR AL UW
REPARATIE EN NIEUWE GILDENTROM

Lindenlaan 25A
5688BM Oirschot
Tel: 0499-574552

WWW.GILDETROM.COM

't Tamboerke

De gildetrom specialist

J. v.d. Heijden

Streekkant 4
5476 KP Vorstenbosch
Tel.: (0413) 368278
Mob.: (06) 12946405

E-mail: gildetrom@tamboerke.nl
www.tamboerke.nl

HaVeP Bedrijfskleding
B.V. Textielfabrieken H. van Puijenbroek
Postbus 11, 5050 AA Goirle, Tel. 013 531 32 33, Fax 013 531 32 90

HaVeP Bedrijfskleding
merkbaar beter!
HaVeP Workwear
best quality!
HaVeP Berufskleidung
spürbar besser!
HaVeP Vêtements
qualité supérieure!
HaVeP Uniformen
merkbaar beter!

Ontwerp, opmaak, drukken en verzenden van uw magazine of andere periodieke uitgave.
Jubileumboeken, brochures en folders voor uw evenementen.

Wij informeren u graag over de vele mogelijkheden binnen uw budget.

Bel Frans Vos, 06-533 661 45.

drukkerij vos

Dommel 36
5422 VH Gemert

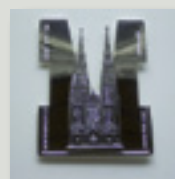
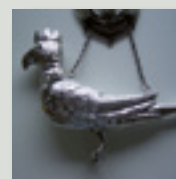
T 0492 39 11 11
E info@vosdruk.nl
I www.vosdruk.nl

Goud- Zilver Atelier
Andriessen

voor al uw
Schutters en Gilde zilver

Dorpsstraat 18
5708 GH Helmond
Tel. 0492-550792
www.andriessen-helmond.nl

JOHN BIJSTERVELD
MEESTER GOUDSMID / EDELSMID

Leenderweg 37
5554 CK Valkenswaard
TEL. 040 - 204 24 89
goudsmidbijsterveld@hetnet.nl
www.goudsmidbijsterveld.nl

EXCLUSIEF GILDEWERK
VOOR EEN PERSOONLIJK ACCENT

 **Seezo Uniformen,
meesters in maatwerk**

Een veelzijdig assortiment voor schutterij, gilde, muziek en showband.
Comfortabele uniformen met een perfecte pasvorm voor een herkenbare identiteit en een stijlvolle presentatie.

Seezo
Meesters in maatwerk

www.seezo.nl

Seezo Uniformen B.V. St. Janstraat 38 - 7256 BC Keijenborg Gld.
Tel. (0575) 46 16 41. (na 17.00 uur: (0575) 46 19 38). Fax (0575) 46 26 69
info@seezo.nl

Noordbrabantsche Federatie van Schuttersgilden

GILDEFEESTEN IN 2012

Federatieve toernooien:

- Het Boogschieten op wip in april (m.u.v. de vierde zondag);
- Het VTBS-toernooi op de derde zondag in september;
- Het geweeschieten in oktober.

24 juni	Kringdag Peelland, St.-Servatiusgilde Lieshout.
24 juni	Vrije gildedag, Kon. St.-Willibrordusgilde Geijsteren.
19 aug	Vrij gildefeest, St.-Jorisgilde Oostelbeers.
24-26 aug	Europees Schutters Treffen Tuchola (Polen).
02 sept	NBFS geweeschieten, Gilde St.-Ambrosius Teteringen.
16 sept	Federatief toernooi VTBS, St.-Joris en St.-Sebastiaan Enschoot-Heukelom.
13 okt	Hoofdlieëndag in 's-Hertogenbosch, opluistering St.-Barbaragilde Dinther.
25 nov	Jeugd Indoor Vendeltoernooi, in Aarle-Rixtel bij Gilde Sint Margaretha en Onze Lieve Vrouwe Gilde.

GILDEFEESTEN IN 2013

Federatieve toernooien:

- Het Boogschieten op wip in april (m.u.v. de vierde zondag);
- Het VTBS-toernooi op de derde zondag in september;
- Het geweeschieten in oktober.

28 april	NBFS kruisboogschieten, Kring Kempenland Sint-Luciagilde Steensel.
26 mei	Kringdag Peelland, St.-Agathagilde Boekel.
2 juni	Kringdag Kwartier van Oirschot, Sancta Barbaragilde Oirschot.
02 juni	Kringdag Kempenland, Onze Lieve Vrouwegilde Eersel.
09 juni	Kringdag Baronie en Markiezaat, St.-Bavogilde Raamsdonk.
16 juni	Vrije gildedag, St.-Lambertusgilde Milsbeek.
30 juni	Kringdag Maasland, St.-Willebrordusgilde Heeswijk.
01 sep	NBFS geweeschieten, Kring Peelland.
08 sep	Vrij gildefeest, St.-Jorisgilde Hoogeloon.
15 sep	NBFS-toernooi VTBS, Kring Kempenland.
12 okt	Hoofdlieëndag in 's-Hertogenbosch, opluistering Kwartier van Oirschot.

GILDEFEESTEN IN 2014

Federatieve toernooien:

- Het Boogschieten op wip in april (m.u.v. de vierde zondag);
- Het VTBS-toernooi op de derde zondag in september;
- Het geweeschieten in oktober.

18 mei	Vrij gildefeest, St.-Catharinagilde Moergestel.
01 juni	Kringdag Kempenland, Sint Jansgilde Soerendonk.
01 juni	Kringdag Peelland, St.-Antonius Abtgilde Lierop.
15 juni	Vrije gildedag, Sint-Antonius/Sint-Sebastiaan en h. Sacramentsgilde Beugen.
24 aug	Vrije gildedag, Gilde Salvator Mundi Oeffelt.
21 sep	NBFS-toernooi VTBS, Kring Peelland.
11 okt	Hoofdlieëndag in 's-Hertogenbosch, opluistering door Sint-Lambertusgilde, Someren-Eind.

GILDEFEESTEN IN 2015

Federatieve toernooien:

- Het Boogschieten op wip in april (m.u.v. de vierde zondag);
- Het VTBSTR-toernooi op de derde zondag in september;
- Het geweeschieten in oktober.

07 juni	Kringdag Kempenland, St. Jorisgilde, Bergeijk.
07 juni	Kringdag Peelland, St.-Jorisgilde Asten.
20 sept	NBFS-toernooi VTBS, St.-Sebastiaangilde Lage Mierde.
10 okt	Hoofdlieëndag in 's-Hertogenbosch, opluistering Kring Baronie en Markiezaat.

GILDEFEESTEN IN 2016

Federatieve toernooien:

- Het Boogschieten op wip in april (m.u.v. de vierde zondag);
- Het VTBSTR-toernooi op de derde zondag in september;
- Het geweeschieten in oktober.

05 juni	Kringdag Kempenland, Sint-Luciagilde, Steensel.
18 sep	NBFS-toernooi VTBS, Kring Baronie en Markiezaat.
08 okt	Hoofdlieëndag in 's-Hertogenbosch, opluistering Kring Land van Cuijk.

